

NOVA KRAJEVNA SKUPNOST

Jasen, naselje v neposredni bližini Ilirske Bistrice, ki stoji ob cesti v Kočanijo, je postalo nova, že 21. krajevna skupnost ilirskobistriške občine. Njegova odcepitev od KS Vrbovo, kamor spadata tudi naselji Vrbica in Jablanica, je potekala neboleče. Po leto in pol trajajočem procesu secesije (junij 1996 - večina Jasencev se je na sestanku KS Vrbovo izrekla za odcepitev, december 1996 - referendum, kjer se je kar 112 od 121 udeležencev referendumu odločilo za odcepitev) so bistriški svetniki na svoji zadnji lanski seji z nekaterimi pomisleki upoštevali željo Jasencev in podprli ustanovitev nove krajevne skupnosti. Ta bo pravno formalno stopila na občinsko prizorišče šele konec tega leta, ko bodo na Bistriskem volitve v nove odbore krajevne samouprave.

mkpress
slika: P. Nikolič

KOMENTIRAMO

NOVE OBČINE IN KRAJEVNE SKUPNOSTI?

'Dokler se prerivajo v podpalubju, ima Drnovšek mir' in 'Nove občine' sta naslova iz osrednjega slovenskega dnevnika in Primorskih novic, ki sta me vzpodbudila k razmišljanju, kako smo navadni državljani (davkoplačevalci) dobesedno zafustrirani z vsem, kar nam od zgoraj ponujajo - vsiljujejo. Včasih nas s ponujenim - vsiljenim preslepijo, včasih pa tudi ne. Teh 'kosti za glodanje' je bilo po letu 1991 kar lepo število. Nekatere med njimi so se kot zanašič pojavile v času te ali one afera 'od zgoraj' (nabava policijskega čolna, afera z orožjem idr.) in odvrnile našo pozornost drugam. V parlamentu je bilo imenovanih kar nekaj komisij za reševanje teh afer. Na žalost pa nobena komisija ni razrešila niti enega primera. (Za to delo so poslanci baje posebej plačani.) Dovolj za začetek, čeprav si ob tem mislite karkoli - vsak po svoje.

Tema je nove občine in nove krajevne skupnosti. Ko je že kazalo, da bo naša občina (Ilirska Bistrica) ostala začrtana v mejah, določenih pred približno štirimi desetletji, se je zgodilo drugače. Prebivalci KS Podgrad so na referendumu izrazili željo po lastni občini Podgrad. Kaj se bo iz tega izcimilo, bo pokazal čas. Nikakor ne moremo prezreti dejstva, da je v duhu demokracije to zagotovo ena od 'kosti', ki je v skladu z ustavo in zakonodajo, in tema, ki zaposluje in obremenjuje celotno bistriško občino. Vsi se seveda sklicujejo na pravico, ki jim pripada, kar je popolnoma razumljivo in neodtujljivo s politično-lokalnega vidika.

Ob vsem tem pa se mi zdita veliko bolj pomembni drugi dve vprašanji, ki se ob tem pojavljata: 'KAKŠNE KORISTI BOMO IMELI ZARADI TEGA?' in 'KAKŠNI STROŠKI BODO NASTALI PRI TEM?' Obe vprašanji zahtevata jasne in natančne odgovore. Proces DELITVE PREMOŽENJA bo po nepotrebnem obremenjeval obe občini in bo trajal, glede na izkušnje drugih občin, vsaj eno leto. Občine (samoupravna lokalna skupnost po 134. členu ustave RS) so tudi v evropskem merilu najmanjše celice lokalne samouprave. Evropske države imajo z lokalno samoupravo stoletne izkušnje, zato lahko sklepamo, da je tradicija zelo pomembna. Število občin (nekaj več kot 60), ki smo jih imeli v Sloveniji pred reorganizacijo, je ustrezalo evropskim kriterijem, le da tega nihče od vodilnih državnih funkcionarjev ni hotel na glas povedati. Za vstop v Evropo mora biti urejena tudi lokalna samouprava, zato se z njo kdaj pa kdaj ukvarjajo tudi v parlamentu, ko urejajo ali bolj ne urejajo

zadev s tega področja. Ministrstvo za lokalno samoupravo pa imamo v tem primeru bolj za to, da ne dela. Mislite si karkoli že ob branju teh vrstic, tema je vsekakor neizčrpna.

Podobna problematika se pojavlja v krajevnih skupnostih. Naj pri tem omenim, da jim je v Ljubljani prav malo mar zanje. Bile so, in verjetno bodo takšne, kot si jih želijo ljudje. V njihovih okvirih bodo krajanje izvajali vse naloge, zapisane v statutih in planih. Bolj ali manj uspešno bodo razpisovali referendume za samoprispevke, krajevne skupnosti bodo lepo komunalno opremljene (po zaslugi posameznikov in na račun drugih), bodo razvite ali nerazvite. Krajanje pa bodo seveda še naprej nezadovoljni (zadovoljni) s svojo občino. Četrstoletne izkušnje nam kažejo, da prihodnost ne bo nič drugačna od preteklosti, če ne bo SISTEMSKE rešitve razvoja in delovanja lokalnih skupnosti, ki bi morale biti povezane s CENTROM.

V leksikonu lahko preberemo, da ima mesto Ljubljana 137 krajevnih skupnosti. Ko sem skušal izvedeti, koliko ljubljanskih krajevnih skupnosti ima samoprispevek, mi je prijazen glas na drugi strani telefonske žice odgovoril, da je v njihovi evidenci samo 95 krajevnih skupnosti in da v NOBENI od teh nimajo samoprispevka.

Ni kaj. Ni pomembna lokalna samouprava, nismo zanimivi kot občani, še manj kot krajanje. Za državo smo zanimivi predvsem kot davkoplačevalci. Občutek imam, da nas hočejo na vsak način prepričati, da ni res, da riba smrdi pri glavi. Se vam ne zdi, da je tako?

Viljem Grlj

NA KOMUNIKACIJAH SVET SLONI

Tik pred novim tisočletjem je naša zemeljska obla ovita v mrežo neštetihih žic, kablov, radijskih valov, televizijskih in satelitskih signalov. Komuniciranje z najbolj oddaljenimi kraji sveta je zaradi tega postalo mačji kašelj. Priča smo neverjetnemu razvoju računalniškega svetovnega omrežja Internet, ki se tudi v naših krajih počasi a vztrajno širi. Posledica množice satelitov, ki so nad nami, je satelitska antena na vsakem balkonu ali na vsaki strehi. S kabelsko televizijo pa se vse to lahko združi.

Ilirskobistriško podjetje Teles, ki so ga leta 1991 ustanovili oče Ivan ter sinova Tomaž in Andrej Bergoč, se je sprva ukvarjalo samo z vzdrževanjem in izgradnjo telefonskega omrežja; kot podizvajalec podjetja Telekom Slovenije skrbi za nemoten telefonski promet v občinah Ilirska Bistrica, Pivka in Kozina. Ker so ustanovitelji in lastniki podjetja Teles oče in oba sinova, lahko rečemo, da je to družinsko podjetje, ki je sicer še mlado, toda že dovolj izkušeno in znano. Zaposluje pet delavcev, februarja pa bodo zaposlili še enega pripravnika.

Leta 1994 so pričeli z zbiranjem ustrezne dokumentacije za pripravo projekta kabelskega razdelilnega omrežja v Ilirski Bistrici, da so decembra 1995 nanj lahko priključili stanovalce v Vojkovem drevoredu 2 in pozneje prebivalce Župančičeve ulice. Širitev omrežja se je nadaljevala v Trnovo (Tomišičeva, Gubčeva in Maistrova ulica), v Bistrico (Rozmanova in del Bazoviške ulice) in v Koseze. Konec preteklega leta so imeli 230 naročnikov. Letos načrtujejo širitev omrežja na Partizanskem hribu, kjer dela že potekajo, ter po Podgrajski ulici do naselja Jasen. Televizijske programe pa bodo preko kabelskega omrežja letos lahko spremljali tudi prebivalci 'Guranjega kraja', Gabrja in Ulice 7. maja.

Trenutno lahko naročniki spremljajo 27 domačih (SLO1 IN SLO2, POP TV, KANALA, TV3, TV Koper-Capodistria) in tujih programov (HRT1, HRT2 IN HRT3, DISCOVERY, CARTOON NETWORK, RAIUNO, RAIDUE, MTV, TNT ...), za katere imajo preko Združenja kabelskih operaterjev Slovenije sklenjene tudi ustrezne pogodbe o avtorskih pravicah. Njihova želja je, da bi ob zadostnem številu naročnikov (vsaj 500) ponovno obudili lokalni televizijski program. Pri oblikovanju njegovega programa bi se zgedovali pri drugih lokalnih televizijskih postajah. Gledalce pa bi seznanjal z aktualnimi informacijami iz življenja kraja in mogoče tudi s prenosi pomembnih domačih dogodkov.

Kot nam je v pogovoru povedal Andrej Bergoč, direktor podjetja, kabelsko omrežje omogoča tudi dostop do storitev Interneta. V primerjavi z dostopom do Interneta, ki ga ponuja Telecom, je dostop do svetovnega spleta preko kabelskega omrežja mogoč 24 ur na dan, saj deluje kot prosta telefonska linija, poleg tega pa takšen način dostopa omogoča hitrejši prenos podatkov.

VIDEO COMMAND - To je svojevrstna hišna videoteka. Uporabniki kabelskega omrežja bodo v prihodnosti lahko preko Interneta iz videoteke kabelskih operaterjev izbrali poljuben film in si ga ogledali na televizijskem aparatu. Odhod v videoteko bo tako postal nepotreben.

Prihodnost je, po besedah Andreja Bergoča, v povezavi manjših kabelskih omrežij v večja. Najkasneje do leta 2000 bosta kabelski omrežji v Postojni in Ilirski Bistrici preko Pivke združeni z optičnim kablom. Prednost takšnega povezovanja pa je seveda predvsem v zmanjšanju stroškov vzdrževanja, nakupovanja nove opreme, plačevanja avtorskih pravic.... Na ta način so se že z velikim uspehom

združila kabelska omrežja v Ljubljani in na slovenski obali.

In še nekaj podatkov o tistem, kar najbolj zanima morebitne nove uporabnike kabelskega omrežja: cena tovrstne storitve. Naročnina znaša 8 DEM na mesec. Da pa lahko postanete naročnik, se morate na omrežje najprej priključiti. Gospodinjstva po blokih morajo za en etažni priključek odšteti, odvisno od odziva stanovalcev, med 350 in 450 DEM. Za individualne hiše je cena višja in znaša 650 DEM za dva TV priključka. Če je individualna hiša dvostanovanjska ter se obe gospodinjstvi odločita za priključek, je cena 500 DEM na gospodinjstvo.

Ivan Bergoč, ustanovitelj in eden od lastnikov bistrškega družinskega podjetja Teles, ki ga velikokrat srečamo tudi kot pokrovitelja raznih prireditev in društev, je sicer v pokoju, toda sinu Andreju še vedno veliko pomaga pri vodenju podjetja. (Slika: P. Nikolič)

Radio 94 d.o.o.
Kolodvorska 5a
6230 Postojna

Telefon: 067/25-123 in 24-150

RAZGLASITEV OSEBNOSTI LETA '97

V soboto, 17. januarja, se je v postojnski Jamski restavraciji zbralo 450 gostov, ki so se odzvali povabilu Radia 94 in spremljali eno najodmevnejših prireditev na tem koncu Slovenije - OSEBNOST LETA 1997 in sklenitev akcije zbiranja denarja za nakup medicinskega aparata za postojnsko bolnišnico. Prireditev so lahko v neposrednem prenosu spremljali tudi poslušalci Radia 94.

Na srečanje so poleg županov, gospodarstvenikov in gostov iz javnega in političnega življenja vseh občin, ki jih s svojim signalom pokriva Radio 94, prišli tudi ministri Marjan Senjur, Božo Grafenauer, Marjan Jereb in Pavle Gantar ter dva bivša ministra Jelko Kacin in Zoran Thaler. Najbolj ugleden gost je bil vsekakor predsednik države gospod Milan Kučan s soprogo Stefko. Predsednik Kučan je po izboru poslušalcev Radia 94 tudi najbolj priljubljena slovenska politična osebnost preteklega leta.

Prireditev osebnost leta je Radio 94 organiziral že tretjič. Po dveh zdravnikih, leta 1995 Mate Gavran in leta 1996 Aleksander Merlo, so poslušalci za letošnjo osebnost leta izbrali postojnskega kaplana Zorka Bajca, ki se je ljudem priljubil ne le kot duhovnik ampak tudi kot fotograf in popotnik. Zorko Bajc se prireditve ni mogel udeležiti, ker je trenutno v Afriki s škofom Pirihom in arhitektom Kvaternikom. Na prireditvi so lahko gostje prisluhnili njegovi izjavi, ki so jo dan pred njegovim odhodom posneli na Radiu 94. Letos prvič pa so poleg osrednje osebnosti leta izbirali tudi osebnost leta s Cerkniskega in Bistrškega. Bistrška osebnost leta je vsestranski kulturnik Vojko Čeligoj, naj osebnost s Cerkniskega pa je župan občine Cerknica Valentin Schein.

Že drugo leto zapored je na pobudo Radia 94 vzporedno z izborom osebnosti leta potekala tudi humanitarna akcija zbiranja sredstev za posodobitev opreme postojnske bolnišnice. Zbrano je bilo približno tri milijone tolarjev, več kot je potrebno za nakup novega EKG monitorja. Po besedah direktorja bolnišnice Aleksandra Merla, ki je z velikim zadovoljstvom objavil rezultat humanitarne akcije, pa bodo presežek porabili za nakup dodatne opreme.

Slovesnost je vodila in povezovala glavna in odgovorna urednica Radia 94 Silva Bajc. Za prijeten večer pa so poskrbeli glasbeni gostje: Vita Mavrič, Damjana Golavšek, Stanka Kovačič, Rafko Irgolič ter Franc in Nina Kompore. Hudomušno iskrivost pa je med zbrane zanesel Tone Partlič. Obiskovalci so si bili enotni, da je Osebnost leta brezhibno organizirana in vsekakor ena najodmevnejših prireditev na našem koncu.

GOZDARSTVO

USPEŠNA SANACIJA POSLEDIC VETROLOMA IN ŽLEDOLOMA V SNEŽNIŠKIH GOZDOVIH

Ob začetku novega leta se običajno ozremo na dogajanje v preteklem letu in prav je, da s pomembnimi dogodki seznanimo tudi širšo javnost. V prispevku bi rad predstavil posledice nevarne ujme, ki je prizadela snežniške gozdove ob koncu leta 1996 in uspešno sanacijo posledic v letu 1997.

Izruvano drevje v predelu Grda draga v revirju Okroglina.

Decembra 1996 je med božičnimi prazniki in novim letom na južnih pobočjih Snežnika divjala orkanska burja. Ruvala je predvsem drevesa v revirjih Okroglina, Črni dol in Gomance. Izruvana so bila najvitalnejša in debela drevesa iglavcev, ki so s svojimi krošnjami nudila največji odpor pobesneli burji. Po dimenzijah podrtega drevja in obsegu škode ocenjujemo, da so posamezni sunki burje dosegli tudi hitrost okoli 150 km/h. Delavci Zavoda za gozdove Slovenije smo se takoj po novem letu 1997 lotili izmere poškodovanega drevja. Pri delu so nas ovirale predvsem zasnežene ceste in zmrznjena tla, ki so ovirala normalno gibanje. Izmerili smo, da je bilo podrto 6.350 kubičnih metrov drevja, in sicer 5.050 kubičnih metrov v državnih gozdovih in 1.300 kubičnih metrov v zasebnih gozdovih, kar predstavlja več kot tretjino rednega letnega poseka. Škoda je bila največja v predelu Grde drage, saj je bilo tam podrht preko 1.500 kubičnih metrov drevja.

Že v mesecu januarju je posledice vetroloma saniralo Gozdno gospodarstvo Postojna, ki je s svojimi kooperanti pospravilo do konca leta 1997 večino poškodovanega drevja. Vetrolomu v višinskih gozdovih se je januarja 1997 pridružil še zled, ki je prizadel predvsem drevje v revirju Dletvo. Tu so bila izruvana in polomljena predvsem tanjša drevesa listavcev. Sanacija v Dletvu je pričela takoj, ko se je stalil ledeni oklep. Končana je bila v glavnem že v prvi polovici leta. V revirju Dletvo je bilo podrht ali polomljenih približno 3.300 kubičnih metrov drevja v državnih gozdovih in približno 400 kubičnih metrov drevja v zasebnih gozdovih. S pravilom poškodovanih listavcev smo pohiteli, saj tako poškodovan les listavcev izredno hitro propada in tako izgublja tržno vrednost.

Ob uspešno zaključenem poseku in spravi podrtega drevja smo delavci Zavoda za gozdove Slovenije, delavci GG Postojna pa tudi kmetje, lastniki prizadetih gozdov, delali v izredno otežkočenih razmerah zaradi težko prehodnega terena in nevarnosti pri sečnji in spravi polomljenega in poškodovanega lesa. Izkazali sta se velika profesionalnost delavcev gozdnega gospodarstva in dobra usposobljenost zasebnih lastnikov. Razen ene težje poškodbe v zasebnem gozdu v revirju Črni dol ni bilo večjih nezgod. Pri sanaciji takšnih katastrof, ki so se zgodile v Sloveniji, se je pri delu v gozdu zgodila marsikatera nesreča. Zavod za gozdove Slovenije je preko svojih revirnih gozdarjev stalno opozarjal lastnike gozda na nevarnosti, izdal pa je tudi posebno zloženko: **Nevarnosti pri izdelavi poškodovanega drevja.**

ZAVOD
ZA GOZDOVE
SLOVENIJE
Vočna pot 2, 1000 Ljubljana
tel.: 061 123 54 32, fax: 061 123 53 61

NEVARNOSTI

PRI IZDELAVI POŠKODOVANEGA DREVJA

Zloženka Zavoda za gozdove Slovenije.

S pravilom poškodovanega drevja smo gozdarji v preteklem letu uspešno končali prvo fazo sanacije prizadetih gozdov, v tekočem letu pa nas čaka še pogozditev najbolj prizadetih površin. Ocenjujemo, da bo za približno 10 hektarjev površine potrebno okrog 50.000 sadik gozdnega drevja.

Tekst in slike: Ivan Česnik

V PRIČAKOVANJU NOVEGA LETA

Mesec december je tudi za mlade iz našega društva "SOŽITJE" - društva za pomoč duševno prizadetim Ilirska Bistrica, iztekel v znamenju veselega pričakovanja novega - 1998. leta.

V praznično okrašenih prostorih Varstveno-delovnega centra so se 22. decembra zbrali naši mladi prijatelji, da bi skupaj s svojimi starši in sorodniki proslavili slovo starega leta.

Ob veselih zvokih harmonike, v plesnem ritmu valčka in polke je bilo tega popoldneva izrečeno mnogo toplih želja. Najbolj občutne pa so bile tiste neizrečene želje, o katerih so govorili le pogledi in božajoči dotiki. Nič ni bilo glasno izgovorjeno, nobenih besed, pa vendar so med nas prihajala tako globoko občutena in zaznana sporočila - "Lepo nam je, z nami so naši starši, z nami so mnogi, ob katerih nam je prijetno."

Mira Lenarčič

VEČSTRANSKA KORIST

Sredi prejšnjega leta so pismonoše v Ilirski Bistrici dobili lepo izdelana "dvokolesa" (na sliki), ki so zamenjala Tomosove motorje. Očitna razlika med motorji in "dvokolesi" je majhna, oziroma je skorajda ni. Mladi pismonoše so se rešili težkih torb, ki so jih včasih vlekli s seboj. Dvokolesa imajo še eno dobro lastnost, saj zmanjšujejo onesnaženost zraka. Pomembno pa je tudi to, da pismonoše ne izgubljajo fizične kondicije, ki je vsem nam še kako potrebna.

Tekst in slika: Petar Nikolič

KRONIKA 15. 1. - 25. 1. '98

VOZNIK JE POBEGNIL - Policisti policijske postaje Ilirska Bistrica so v omenjenem obdobju obravnavali 10 prometnih nesreč z materialno škodo, eno prometno nesrečo s telesnimi poškodbami in eno, v kateri je pobegnil voznik, ki so ga pozneje izsledili. Vse kršitelje so predlagali v obravnavo sodniku za prekrške.

POŠKODOVANA FASADA - Na področju kriminala so obravnavali eno tatvino zvočnikov iz vozila in dve poškodbi na vozilih. Kriminalisti še zbirajo obvestila o neznanih storilcih, ki so z barvami poškodovali fasado osnovne šole Dragotina Ketteja in povzročili materialno škodo v višini 200 tisoč tolarjev. Obravnavali so tudi pet kršitev javnega reda in miru. V dveh primerih so kršitelja pridržali do iztreznitve, ostali bodo morali obiskati sodnika za prekrške.

ILEGALNI PREHODI MEJE - Pri varovanju državne meje je bilo prijetih osem illegalcev; tri so odpeljali v prehodni dom za tujce v Ljubljani, ostale so vrnil hrvatskim mejnim organom.

POŽAR NA STRELIŠČU - Od zanimivejših dogodkov so obravnavali večji požar na strelišču Bač, kjer je zgorelo okoli 250 hektarjev suhe trave in grmičevja. Med gašenjem sta bila poškodovana dva gasilca.

BORZNO POSREDNIŠKA HIŠA

Poleg same Borze je pomembna institucija tudi borzno posredniška hiša, ki se ukvarja s trgovanjem ter posredovanjem pri trgovanju z vrednostnimi papirji na borzi. Borzno posredniška hiša mora biti član borze in član Klirniško depotne družbe (KDD), da lahko opravlja storitve, za katere je pristojna. Osnovne storitve se kažejo v posredovanju na borzi, kar pomeni, da borzni posrednik proda ali kupi želeni vrednostni papir. Pred prvim nakupom ali prodajo mora stranka podpisati pogodbo o borznem posredovanju, borzni posrednik pa jo mora seznaniti s splošnimi pogoji borzne hiše. Nato v borzni hiši odprejo trgovalni račun (preko informacijskega sistema KDD - KIS-a), ki je potreben za evidenco lastništva vrednostnih papirjev. Po teh ter drugih nujnih opravilih stranka poda borznemu posredniku naročilo, ki vsebuje temeljne podatke o bodočem borznem poslu (vrsta transakcije, način izvršila, vrsta vrednostnega papirja, število vrednostnih papirjev...). Pred prvo nakupno transakcijo ponavadi stranka vplača avans, ki služi kot nekakšno varovalo, sam znesek pa nato pokriva nakupno ceno vrednostnih papirjev ter stroške. Stroški, ki se pojavljajo pri samem posredovanju borznih naročil, se kažejo v stroških odprta trgovalnega računa, uporabe BIS-a, KIS-a in borzne provizije.

Poleg posredovanja lahko stranka koristi storitev investicijskega upravljanja, kar pomeni, da borzni hiši zaupa denar, le-ta pa ga nato v skladu z dogovorjeno strategijo upravlja. Upravljanje pomeni, da borzni posrednik sam odloča, kdaj in kaj bo kupil ali prodal, s transakcijami pa ustvarja dobiček, ki se nato deli v dogovorjenem razmerju. Ponavadi borzne hiše pri upravljanju ne računajo provizije, njihov dohodek se kaže le v pridelanem kapitalnem dobičku. Za upravljanje denarja obstajajo omejitve, kot na primer minimalni znesek, ki ga borzno posredniška hiša sprejme na upravljanje, čas upravljanja, itd.

Nevednost stranke o vrednostnih papirjih se odpravi s pomočjo investicijskega svetovanja. Borzni posrednik seznanja stranko o splošnih zadevah, lahko pa ji z nasveti, ki temeljijo na različnih analizah, svetuje o primernosti naložb. Poleg naštetih storitev opravlja borzno posredniška hiša še storitve v zvezi s KDD-jem (opravljanje prenosa lastništva, vodenje delniške knjige...), izdajo vrednostnih papirjev itd. Borzno posredniška hiša služi predvsem kot posrednik pri kupovanju ali prodajanju vrednostnih papirjev. Sestavljena je po ključu direktor, borzni posredniki, analitiki, računovodstvo. Borzni posrednik ima poseben izpit, s katerim je pooblaščen, da lahko trguje na borzi. Računovodstvo se v borzni hiši imenuje 'zback office' in z nalogo, da poravnava vse posle in da vse trgovanje ustreza računovodskim in knjigovodskim predpisom. Analitiki ugotavljajo primernost posameznih naložb in so v veliko pomoč borznim posrednikom. Večina zaposlenih v borzni hiši ima visokošolsko izobrazbo, kar zagotavlja določeno kakovost in profesionalne storitve.

Za borzno posredniško hišo je vsaka stranka pomembna, saj je od števila ter velikosti naročil odvisen zaslužek borzno posredniške hiše. Zato je zelo pomemben odnos med predstavnikom borzno posredniške hiše in stranko. Preko ugodne provizije ter profesionalnega pristopa se odnos krepi, zato ni strahu, da bi borzno posredniška hiša izgubila stranko in s tem prihodek v obliki provizije. Le-te o odvisne od velikosti sklenjenega posla in vrste vrednostnih papirjev, s katerimi je bil posel sklenjen. Ponavadi provizija znaša okoli en odstotek od celotnega sklenjenega posla, lahko pa je ta provizija tudi drugačna, kar je posledica posebnega dogovora med stranko in borzno posredniško hišo.

Matej Tomažin

Borzno posredniška hiša

KMETIJSTVO

POSPEŠEVANJE RAZVOJA KMETIJSTVA

Primorske novice so 7.11.1997 objavile razpis sredstev za pospeševanje kmetijstva v občini Ilirska Bistrica. Sredstva v višini 18 milijonov SIT, ki jih je občina v sodelovanju z novogoriško banko VIPA namenila pospeševanju kmetijstva, je Odbor za gospodarstvo, kmetijstvo, drobno gospodarstvo in turizem dodelil sedmim prosilcem. Upravičenci bodo posojilo lahko vračali pet let, še prej pa morajo z Banko VIPA d.d. skleniti posojilno pogodbo.

Vrednost investicij vseh sedmih prosilcev je nekaj manj kot 85 milijonov, skupno pa so zaprosili za sredstva v višini 26,4 milijona tolarjev, kar je z 8,4 milijona več od višine razpisanih sredstev. Sredstva, ki jih bodo s kreditom pridobili, pa bodo porabljena za različne namene, med njimi tudi za izgradnjo objektov, namenjenih kmečkemu turizmu, ureditvi objekta za predelavo in konzerviranje povrtnin ter nakup strojev za njihovo pakiranje, nakup plemenskih živali, nakup plastenjaka in kmetijskih strojev.

POMOČ PRI UREDITVI TRAJNIH NASADOV IN TRAVNIKOV

Odbor za gospodarstvo, kmetijstvo, drobno gospodarstvo in turizem je 6. januarja letos obravnaval prijave na razpis sredstev za dodelitev finančne pomoči za ureditev trajnih nasadov in travnikov. Razpis je bil 7.11.1997 objavljen v Primorskih novicah.

Sredstva v višini enega milijona tolarjev, namenjena ureditvi trajnih nasadov, je odbor na podlagi predložene dokumentacije in mnenja Kmetijsko svetovalne službe razdelil desetim prijavljenim prosilcem, ki naj bi s temi sredstvi uredili 6,86 hektarjev veliko površino. Osmim prijavljenim prosilcem pa je odbor dodelil razpisana sredstva v višini pol milijona tolarjev za ureditev travnikov. Celotna površina travnikov, ki naj bi se s temi sredstvi uredila, je 10,32 hektarjev.

POSTAJA BREZ NADSTREŠKA

Železniška postaja, ki je postala celo obmejna, je ena redkejših, ki nimajo nadstreška. Potnikov je, kolikor jih je. Ampak med njimi se s te postaje že pol stoletja, iz dneva v dan, v času šolskega leta vozi na desetine dijakov, ki jim vse jugo in SLO oblasti doslej niso znale ali hotele omogočiti šolanja doma. Na misel jim nikoli ni prišlo niti to, da bi tem 'svojim občinskim otrokom' vsaj olajšali vsakodnevno čakanje na peronu pod milim nebom. Nikoli ni bilo namreč slišati, da bi železnici predlagali gradnjo nadstreška. In nikoli ni bilo slišati, da bi se na to kdaj spomnila železnica. Če nadstreška niso vredni vsakodnevno čakajoči dijaki, jo bo morda vredna obmejna lega te postaje. Če ne zaradi obojega, pa vsaj zaradi 'ugleda radnje', kot mi je nekoč odgovoril nek trgovec, ko sem hotel kupiti neke stvari.

»Kako, da jih ne 'držite', saj jih imate v izložbi.«

»Pa tamo jih držim zbog ugleda radnje.«

ispres

NA OBISKU

PRI ANTONU - ALFREDU
ČEKADI

V Novokračinah sem obiskala Tonija Čekada, da bi mi povedal, kaj ga veseli in kako si zapolnjuje upokojenski dan, ki je lahko svetel, teman ali pa siv. Toni mi je povedal, da zelo rad poje. Je aktiven član pevskega zbora bistriških upokojencev. Prideluje sladki med, ki so ga zelo veseli njegovi vnuki. Kuhanje domačega brinjevca pa je Tonijeva največja ljubezen. Pravi, da bo to počel, dokler bo mogel.

Kuhanje brinjevca je zahtevno delo. Potrebna sta potrpežljivosti in predanost človeka, da brinjec postane to, kar je - žlahtno zdravilno žganje.

Tema je že bila in lilo je kot iz škafa, ko sem prišla v Novokračine. Hiše, v kateri me je pričakoval Toni, mi ni bilo težko najti. Vstopila sem. Za kratek čas sem postala pri vratih, da sem se razgledala po prostoru. Presenetila sta me red in čistoča prostora.

ga dam v dobro oprane sode. Glede na količino zmletega zrnja dodam vodo. Vsako zrno pa mora biti počeno, kajti le tako se sproži fermentiranje." Izkoristila sem premolk, in si zapisla, kar mi je povedal.

"Proces fermentiranja je odvisen tudi od temperature zraka," je nadaljeval. "Višja temperatura omogoča hitrejše fermentiranje, nižja pa daljše. Dnevno mešanje brinjeve mase omogoča enakomerno fermentiranje in je tudi zaščita pred samovžigom. Fermentiranje je končano, ko je voda na vrhu." Ujamem Tonijev besede in si jih zapisujem. Z jasnim glasom nadaljuje: "Prvo kuhanje nam da brinjevo žonto. Shranim jo v sode in 'flaškone' ter jih dobro zaprem. Žonta zori deset dni. Nato začnem kuhati brinjevo žganje. Za pridobivanje brinjevega olja imam poseben lonček. Vanj priteka najprej

Povabilo, naj prisedem sem z veseljem sprejela in si našla udobno mesto pri tistem čarobnem kotlu, ki se uporablja za kuhanje brinjevca. Toni je ravnokar zakuril ogenj. Vprašala sem ga, katera drva uporablja za kurjavo, pa mi je takoj povedal, da je ogenj zelo pomembna stvar. Premočan ogenj bi zažgal kuho, zato kuri z malokaloričnimi drvi leske in jelše. Gostilničar iz Jelšan Polde Mihačič, po domače Kernjokin, ga je naučil, kako vzdrževati pravišnji ogenj pod kotlom, da se žonta ne bi zažgala.

Zazrla sem se v ogenj in čakala, kaj mi bo Toni še povedal. Čisto očarana sem ga poslušala in gledala, kako je pripravljaval kotel za kuho brinjevega žganja. Zbrano mi je začel pripovedovati.

"Brinje začnem pobirati v začetku meseca septembra in oktobra. Nabiram ga tako, da ga smukam v rajto - sito z gosto mrežo. Modra zrna so najboljša, ker so najbolj zrela. Nabrano brinjevo zrnje prečistim z vejanjem." Vprašala sem ga, kaj to pomeni. S smehom in kretnjami mi je pokazal, kako se veje in nadaljeval s pripovedovanjem: "Čisto zrnje zmeljem in

žonta, na drugi strani lončka je ravna cev, iz katere teče dragoceno brinjevo žganje." Pijem sok in tiho sledim pripovedovanju, ki ves proces dogajanja povezuje v celoto. Pokaže mi prvi "deci" kuhanega brinjevca in nadaljuje:

"Poglej, Neta, to je brinjev cvet. Odstranim ga, ker bi sicer pokvaril brinjec in ves moj trud bi bil zaman."

S tem je Toni zaključil svojo pripoved. Še nakaj časa sem posedela, preden sem se poslovila. Zunaj je še vedno deževalo. Kako sem prevozila pot iz Novokračin do Bistrice, bo ostala uganka. Misli so mi brbotale v obilju vtisov. Počasi pa so se mi le uredile.

Tonijev brinjec cenijo in poznajo v Ameriki, Avstraliji, na Japonskem in v drugih državah, kjer živijo Slovenci. Med posamezniki, ki promovirajo slovenski narod, je tudi naš Toni.

P.S.

Toni ga ljubkovalno kliče njegova vnukinja Maja, ki ga ima zelo rada.

Neta Vergan

ZAVAROVALNIŠKA ULICA

Bazoviška ulica teče približno od Vidma pa do koseškega mostu. Vsaj tisti njen del od Novega sveta pa do pošte bi lahko preimenovali v Zavarovalniško ulico, toliko zavarovalnic se je nakopičilo ob njenih ležečih bokih. Zavarovalnice se začnejo pri Novem svetu s prvo - Adriatic, nadaljujejo z mariborsko pod PD 'Snežnik', Slovenico pred bistrojem 'Galea' in se končujejo za bistrojem, kje drugje kot pri Triglavu.

Pločnik od pošte proti gostilni 'Lovec', ki je bila nekoč hotel, je bil v hudih zimah leglo ledenih spotikanj. Sedaj takšnih navihanih zim, ki bi metale ljudi z nogami v zrak, ni. Četudi bi prišle, se bomo lahko po mili volji zavarovali in brez skrbi spotikali pod budnim očesom vseh štirih konkurentov.

ispres

Pogled na del 'Zavarovalniške ulice'.

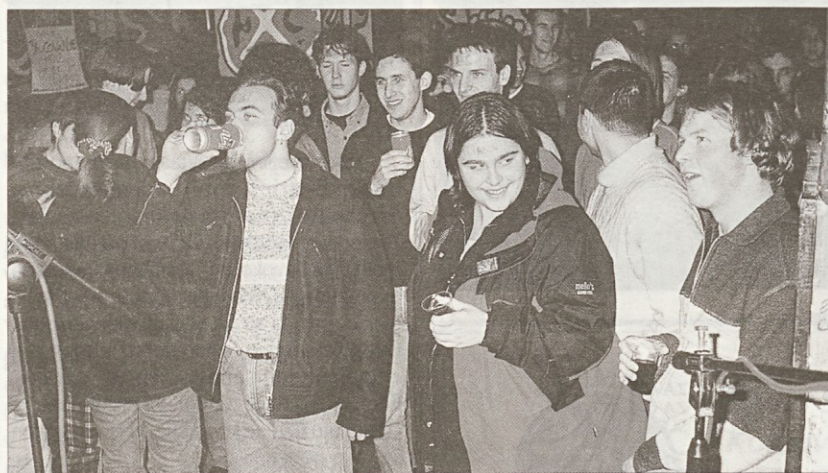
PRIHAJA BANKA VIPA

Najbolj kričeč dokaz tega bližajočega se prihoda je nova fasada na 'stari sodniji'. Delo na njej se je zaradi neugodnega vremena nekoliko zavleklo, je pa končano. In naša 'stara sodnja' v novi preobleki s pridihom patine starih časov pričakuje novo Banko Vipa. Urediti in opremiti je treba samo še notranje prostore bivše papirnice 'Linea art', ki se je medtem že preselila na drugi konec stavbe, v Rozmanovo ulico. Za koprsko in SKB banko dobivamo še tretjo. 'Stara sodnja' pa bo poleg tam že delujočih lokalov pridobila še bančno dejavnost, ki ni le pridobitev za 'stara sodnija' ampak tudi za naše kraje. Da pa sodni časi te starodavne stavbe ne bi bili povsem pozabljeni, skrbi v njej delujoča odvetniška pisarna.

ispres Nova stara sodnja.

BRUCOVANJE 97/98

V petek, 19. decembra 1997, je Klub študentov Ilirska Bistrica v MKNŽ-ju že tretje leto zapored priredil brucovanje za vse ilirskobistriške bruce, ki so v letošnjem letu pogumno in uspešno stopili po poteh študentskega življenja.

Brucci so bili zelo opazni, saj so bili že ob prihodu v MKNŽ zaznamovani z napisom "BRUC", le-ta pa se je cel večer svetil na njihovih čelih. Da se ne bi bruci in množica drugih študentov ter radovednežev dolgočasili, je Klub študentov pripravil kar zanimiv program, v katerem so se morali bruci dokazovati v takšnih in drugačnih tekmovanjih. Tudi že tradicionalni "krst s kislim zeljem" ni ušel prav nikomur in lahko rečemo, da so tako vsi prisotni bruci postali "pravi študentje".

Monika Urh

Banka Koper
Poslovna enota Ilirska Bistrica

Več časa - več izbire

BANKA KOPER d.d. ponuja danes svojim varčevalcem nad 80 različnih produktov, ki se jih poslužujejo varčevalci Banke Koper. V zadnjem času se je močno razširilo

brezgotovinsko poslovanje,

ki je postalo del vsakodnevnega življenja. Na tem področju lahko banka danes ponudi:

- šest različnih plačilnih kartic blagovne znamke ACTIVA,
- med njimi tudi plačilno kartico Activa - Maestro. Ta kartica je brez zamika plačila, kar omogoča zelo enostavno vodenje stanja in vseh evidenc v zvezi s poslovanjem računa,
- na voljo so tudi bankomatli, kjer lahko opravimo dvig gotovine in pregledamo stanje na tekočem računu (na bankomatu agencije Trnovo v Gregorčičevi ulici 22 bo v kratkem možno polagati tudi gotovino in plačevati položnice),
- trajni nalogi, ki predstavljajo pooblastilo banki, da s tekočega računa varčevalcu poravnava banka vse obveznosti (elektriko, RTV naročnino, plačilo telefona, naročnina za časopise in revije ter podobno),
- storitev Banka na domu, kjer plačevanje računov ne predvideva obiska v banki. Še več, s pomočjo te storitve lahko:
 - položnice plačujemo kar od doma,
 - prejmemo obvestila o pokojnini na dom,
 - naročimo čekovne blankete na svoj naslov.

Banka Koper pravkar (od 1. februarja 1998 dalje) uvaja novo storitev DVIG GOTOVINE NA PRODAJNIH MESTIH, ki bodo omogočala dvigovanje manjših zneskov (od 1.000 do 15.000 SIT dnevno) na zato posebej označenih mestih v trgovinah, kjer je postavljen POS-terminal. Prednost pri uvajanju te storitve bodo imeli kraji, kjer ni bančne enote (Knežak, Jelšane, Prem, Vrbovo, Zabiče, Podgraje in drugi).

Uvajanje te nove storitve v krajih, kjer ni bančne enote, je toliko bolj pomembno, ker s 1. februarjem 1998 ne bo več možno dvigovati gotovine s hranilnih knjižic in vnovčevanje čekov Banke Koper in tudi drugih (razen dveh) na okencih v enotah Pošte Slovenije. Banke v Sloveniji (razen dveh) niso (zaradi stroškov) obnovile pogodbe s PTT, ki omogoča dvig gotovine na okencih PTT.

V Banki Koper se zavedamo, da bo prenehanje možnosti dviga gotovine na okencih PTT povzročilo težave določenemu delu naših dobrih komitentov.

ZATO PRIPOROČAMO VSEM, ki so se doslej posluževali poštne okence za opravljanje bančnih storitev:

- Čimprej se zglasite v eni od enot Banke Koper poslovne enote Ilirska

Bistrica, kjer vam bomo podrobno predstavili vse možnosti sodelovanja z banko.

- Čimprej odprite tekoči račun v Banki Koper ter nanj preusmeriti nakazovanje vaših prejemkov (plače, pokojnine, študentske...).
- tekoči račun so vezana vsa brezgotovinska poslovanja v banki.
- Naročite si eno od plačilnih kartic ACTIVA, ACTIVA-EUROCARD, MASTERCARD ali ACTIVA-MAESTRO. Plačevanje s kartico je preprostejše kot z gotovino, sočasno pa van bo omogočilo manj obiskov na bančnih okencih.
- Zaupajte banki, da vam poravnava vaše redne obveznosti (elektriko, telefon, časopise, revije, posojila...) direktno z vašega tekočega računa.
- Odločite se za storitev BANKA NA DOMU. Z njo vam banka omogoča plačila položnic, tudi plačila PTT in elektro storitev.
- Pooblastila na vaših računih (hranilni knjižici, tekočem računu, deviznem računu, žiro računu) nekoga, ki mu zaupate, in ki mu je opravljanje bančnih storitev bolj pri roki.
- Če se vam klub vsemu zgodi, da bančne storitve ne morete opraviti (zaradi bolezn ali nujnega primera), pokličite našo bančno enoto in zadeve bomo rešili tudi z obiskom na domu.

Podaljšali smo tudi čas vračanja posojil pri obstoječih vrstah:

- gotovinska posojila: od 3 let na 4 leta
 - posojila za nakup avtomobila: od 4 na 5 let
 - posojila za nakup stanovanja in stanovanjske hiše ter nakup stavbnega zemljišča: od 10 na 15 let.
- Razširili smo namen posojil za investicije v nepremičnine, tj. za nakup, gradnjo in prenovo nepremičnin z odplačilno dobo do 10 let.
- Po novem vam ponujamo tudi posojila za:
- nakup kmetijskih zemljišč in gozdov
 - nakup, gradnjo in prenovo poslovnih prostorov
 - nakup, gradnjo in prenovo počitniških hiš in stanovanj.

Uvedli smo tudi nove, ugodnejše pogoje za pridobitev posojil:

V določenih primerih znašajo lahko mesečne anuitete polovico več plače. Pri namenskih posojilih lahko imate solidarne plačnike, ki niso nujno ožji družinski člani.

Sedanji in bodoči komitenti lahko dobijo na sedežu Banke Koper poslovne enote Ilirska Bistrica, Bazoviška ul. 18., tel.: 067/41 981 in v AGENCIJI Trnovo, Gregorčičeva 22, tel.: 067/81 570 ter v AGENCIJI Podgrad, Podgrad 96, tel.: 067/85 036 vse podrobnejše informacije v zvezi s pestro ponudbo Banka Koper.

Veselim se srečanja z vami.

Banka Koper
Dokazujemo z dejstviSAMOPOSTREŽNA
ZELENICA

Samopostrežne zelenice seveda ni, je pa zelenica pred samopostrežno trgovino na poštnem trgu, ki ga tudi ni, je pa nekoč bil, čeprav je imel drugačno ime. V čigavi lasti je ta zelenica, za ta zapis ni tako pomembno. Pomembno pa je, da bi lastnik tej svoji sramoti moral posvetiti tisto skrb, ki jo dolguje kot dober gospodar. Ta košček zanemarjenosti naj lastnik uredi, komu, ki jo bo znal urediti, podari ali pa naj jo odnese v smetnjak, če mu je to najlažje. Takšna kot je, ne sodi tja, kjer leži! V sramoto pa ni le lastniku ampak vsem nam in tistim, ki bi morali kaj storiti za zunanjo podobo našega zanemarnega kraja z zvenečim imenom mesto.

ispres

KAMORKOLI POGLEDAŠ V PUSTNEM ČASU, VSE NORI (N. KURET)

V času rimskega imperija se je praznik pozdravljanja pomladi in odganjanja zime razširil tudi na Slovensko. Ljudje so skušali vplivati na potek dogajanj v naravi s čarobnimi dejanji in zle duhove odganjati z grdimi maskami. O tem nedvomno pričajo najzanimivejša slovenska maska kurent.

Niko Kuret, ki v knjigi "Praznično leto Slovencev", kot sam pravi, opisuje starosvetne šege in navade Slovencev od pomladi do zime, začena pripoved o tem prvem spomladanskem prazniku takole: "Kamor koli prideš pri nas v pustnih dneh, še od pradavnih časov ni porazgubilo. Minevale so dobe, dobri in hudi časi, marsikaj se je opustilo, marsikaj spremenilo, marsikaj dodalo. Pustne norčije so ostale, čeprav jih marsikje prevzemajo otroci, starejši pa polagoma opuščajo."

Za zaljubljene ali kar tako - povodni mož z družico (avtorica: Venčka Štemberger).

Neštete revije v predpustnem času ponujajo kopicico nasvetov, kako si izdelati najlepšo masko, nalčiti obraz ali sešiti pustni kostum. Kako si izdelati domišljisko preobleko ali papirnato masko, lahko izvemo tudi iz istoimenskih priročnikov Raya Gibsona, ki sta na voljo v tukajšnji knjižnici. A za vse to je potreben čas, ki pa nam ga običajno zmanjka.

In če ste bolj slikarsko navdihnjeni ter se boste odločili za poslikavanje obraza, potem je dobro, da si preberete priročnik Poslikavanje obraza, v katerem Chris Caudron in Caro Childs ponujata številne zanimive ideje. Pravita, da na obraz lahko naslikate različne živali: miško, zajca, različne pse, mačke, tigre, leoparde, sovo, netopirja ..., vendar morate vedno izbrati takšno žival, ki se najbolj prilega obliki vašega obraza in lasem. Za klovna trdita, da si že od nekdaj vsak klovn izmisli svoj lastni obraz, zato niti dva nista enaka. Le Pierrot je lep, a žalosten klovn. Ponujata tudi nekaj strah zbujajočih obrazov, kot so čarovnice, vampir, lobanja, volkodlak, okostnjak in drugi. Za nežne dekliške obraze pa metulje, sončni zahod, zasneženo pokrajino, japonsko lutko, angela in druge zanimive like. Prav na koncu predstavita še kabuki, tradicijo poslikavanja obraza japonskega gledališča Kabuki, v katerem si igralci - vsi so moški - drzno poslikajo obraze z različnimi vzorci, da ponazarjajo like, ki jih predstavljajo.

Skratka, idej je nešteto, pustnih plesov bo tudi dovolj. Prav velikega z bogatimi nagradami za najlepšo masko napovedujejo na pustno soboto v gostilni Potok v Dolenjah.

Kdo ve, mogoče nagrado v kostumu katere naših šivilj dobite prav vi?!

A. Penko

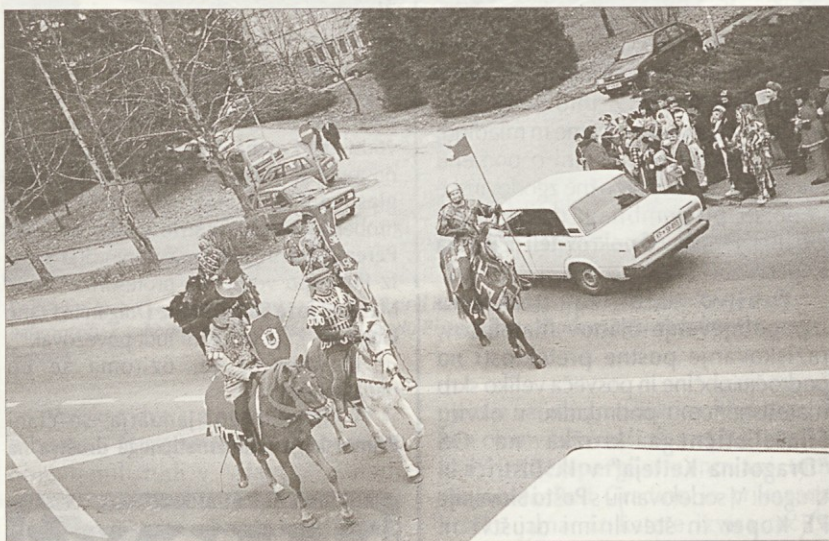

Stari Mišon, mama Mišonka in mala Miša, predlog Venčke Štemberger za vso družino.

V poglavju "Pustne norčije" je omenjena tudi dolina Ilirske Bistrice, za katero pravi, da "so svoje dni napravili na pustni terek velikega slamnatega moža, ga nosili z vriskom in petjem po vaseh, potem pa zakopali." Veliko več pozornosti in bolj natančen opis pa namenja "škoromatiji".

"Vse tisto, kar je drugod v Slovenski Istri ohranjeno bolj ali manj v ostankih, so obdržali v Brkinih - med rečico Reko in cesto Trst - Reka - do današnjih dni v dokaj lepi starosvetni obliki, predvsem v Hrušici in Podgradu, pa tudi v Javorju, v Obrovu, v Podbežah in Ločah. Tod še danes 'škoromatijo' in sicer traja 'škoromatenje' od štefanovega (26. decembra) do pepelnice srede popoldne. Po stari šegi se fantje na štefanji dan zberu v gostilni in tam 'zapijejo pusta'. Krčmar jim odpre račun, ki raste potem do pepelnice. Poravnajo ga v nedeljo po pepelnici. Fantje si na tem prvem zboru izvolijo dva 'kapota', ki bosta skrbela za dobri potek 'škoromatenja', in se tudi domenijo, 'du buo šu ze kej', se pravi, kakšen škoromat bo kateri." Škoromatov je namreč več vrst: 'poberin' pa njegov spremljevalec 's poberinom', 'škoromati s kotlenimi zvonci', 'škoromati z brunenimi zvonci', 'škopiti', 'pležin' in drugi liki, ki smo jih v letih, od kar nas škoromati redno obiskujejo v mestnem središču, tudi sami dobobra spoznali in tudi letos napovedujejo, da bo tako.

V krajih, ki se ponašajo z bogato pustno tradicijo in izvirnimi maskami, se začnejo pripravne na pust že zelo zgodaj, saj je potrebno vsakokrat znova marsikaj postoriti, dodelati ali dopolniti. Ker pa je pust takorekoč pred vrati, bo nemara prav, da se začnemo pripravljati nanj tudi tisti, ki si želimo vsaj enkrat v letu nadeti drugi obraz, se nekoliko poveseliti in pustna seveda primerno zapiti. Različne že izdelane maske iz raznovrstnih materialov je mogoče kupiti takorekoč povsod, saj se za pustne dni oskrbijo s pustnimi rekviziti tudi navadne vaške prodajalne z mešanim blagom. Tudi letos obljublajo trgovci, da bo tako, še posebno pestra izbira pa naj bi bila na voljo v papirnici Linea Art v Ilirski Bistrici.

Pust 1996: vitez, avtorica Sanja Udovič (skrajno desno).

Tudi naše šivilje so se v letih, ko pust pridobiva na veljavi dodobra usposobile za šivanje različnih kostumov, tako da vam v primeru, če ste v zadregi, lahko ponudijo svojo idejo ali pa naredijo prav takšnega, kot si želite. Na razpolago je vrsta takšnih in drugačnih materialov. Vse pa je seveda odvisno od tega, kakšen kostum si želite in za kako dolgo obdobje. Nekateri od teh, nastale v šivalnici Venčke Štemberger iz Jasena in Sanje Udovič iz Ilirske Bistrice, vam predstavljamo danes.

Vedno priljubljeni mušketerji (avtorica Sanja Udovič).

NAPOVED ZA ODMERO DAVKA OD DOHODKOV IZ DEJAVNOSTI ZA LETO 1997

Vložitev napovedi za odmero davka od dohodkov iz dejavnosti je predpisana z zakonom o davčnem postopku, ki določa, da je zavezanec za davek iz dejavnosti dolžan vložiti napoved za odmero davka iz dejavnosti do 28. februarja za preteklo leto.

Zasebnik, nad katerim se je pričel postopek prenehanja, likvidacije ali stečajni postopek, pa sestavi davčno napoved na dan pred začetkom postopka prenehanja, likvidacije ali stečaja in jo predloži davčnemu organu v tridesetih dneh od dneva, ko se je pričel eden izmed omenjenih postopkov.

Obrazec Napoved za odmero davka iz dejavnosti je predpisan tako po obliki kot tudi po vsebini.

Napovedi, ki jih bodo zavezanci predlagali davčnemu organu za leto 1997 do vključno 28. februarja 1998, je potrebno priložiti tudi priloge, ki so navedene na zadnji strani obrazca, predstavljajo pa obvezni sestavni del napovedi. Oboje že nekaj časa prodajajo v papirnici Linea Art, Rozmanova 2 v Ilirski Bistrici.

A. Penko

ENERGETIKA

VZDRŽEVANJE OGREVALNIH SISTEMOV KOTLI NA TEKOČA GORIVA

Izgorevanje tekočih, predvsem plinastih goriv, je popolnejše, zato kotlov na tekoča in plinasta goriva ni potrebno tako pogosto čistiti. Največkrat zadostuje dvakratno čiščenje med ogrevalno sezono, ko odstranimo saje s sten kurilnice na enak način kot pri kotlih na trdna goriva. To storimo z ostrim kovinskim predmetom ali kovinsko krtačo ter posebnim sesalcem. Kadar ne zadošča samo mehansko čiščenje, je potrebno opraviti še kemično čiščenje. Intenzivnost nalaganja saj je odvisna od nepopolnega izgorevanja, ki je večje ob predimenzioniranih kotlih, ter od nepravilno nastavljenega gorilnika.

Pri specialnih oljnih kotlih je potrebno nameniti veliko pozornost vzdrževanju gorilnikov. Če smo čiščenje kurilnice opravili sami ali ob pomoči dimnikarja, moramo nastavev gorilnika obvezno prepustiti usposobljenemu izvajalcu. Največkrat so to pooblaščenci serviserji in dimnikarji, ki so opremljeni za takšno delo.

Priporočamo obisk serviserja in nastavev gorilnika dvakrat letno oziroma pred začetkom ogrevalne sezone. Po izkušnjah je nujni servis potrebno opraviti na vsakih 4000 l porabljenega kurilnega olja. To, kar smo omenili pri čiščenju kurilnice, velja tudi za nastavev gorilnika. Le dobro vzdrževan in nastavljen gorilnik omogoča zanesljivo, varno in varčno delovanje ogrevalnega sistema. Prihranek goriva lahko pri dobro nastavljenem gorilniku znaša tudi do 10%.

Ob obisku mora serviser opraviti naslednje:

- kontrolo in čiščenje dovodov in filtra za gorivo
- kontrolo in čiščenje filtra na oljni črpalki v gorilniku
- čiščenje filtra na razpršilni šobi
- čiščenje dovodnih kanalov za zrak
- čiščenje ventilatorja
- čiščenje fotoporov in izogrevalne glave
- pregled in po potrebi zamenjava elementov: elektrod, izolatorjev, pregibnih cevi,...
- izmeriti sajavost dimnih plinov
- izmeriti temperaturo dimnih plinov
- izmeriti vsebnost CO2 v dimnih plinih, ugotoviti prisotnost kurilnega olja v dimnih plinih.

Sajavost se meri s odvzemom dimnih plinov na izhodu iz kotla s posebno napravo, v kateri se obarva filtrski papir (več kot je saj, temnejši je papir). Ob primerjavi z lestvico sajavosti mora biti papir skoraj bel (vrednost 1 in 2). Količina CO2 v dimnih plinih mora biti med 12 in 14 %. Čim večji je delež CO2, večji je presežek izgorevalnega zraka, ki slabša izkoristek kotla.

Temperatura dimnih plinov naj se pri klasičnih visokotemperaturnih kotlih giblje med 160 in 200 C, pri nizkotemperaturnih in kondenzacijskih kotlih pa po priporočilih proizvajalca kotla.

Za nastavev gorilnika in merjenje vseh naštetih parametrov potrebuje serviser ustrezno merilno opremo, zato serviserju, ki te opreme nima, ne smete zaupati nastavljanja gorilnika. Po vsaki opravljeni meritvi mora serviser napraviti zapisnik (merilni protokol), ki ga shranite za primerjavo ob naslednji meritvi oz. v prihodnji sezoni.

Vse, ki bi radi dobili strokoven, neodvisen in brezplačen nasvet o racionalni rabi energije, vabimo v energetske svetovalno pisarno v PROVIZORIJU OBČINE, soba št. 17, vsak torek in četrtek med 17. in 19. uro.

Ob obisku boste prejeli tudi informacijsko gradivo. Vabljeni!

Energetske svetovalna pisarna ILIRSKA BISTRICA

OBRAZCI, TISKOVINE

Zadnje čase je bilo kar nekaj negodovanj in slabe volje na račun obrazcev in različnih tiskovin, ki jih pri vašem poslovanju potrebujete predvsem samostojni podjetniki, saj se nekaterih skoraj poldrugi mesec v Ilirski Bistrici ni dobilo. V zvezi s tem smo se obrnili na poslovodkinjo papirnice Linea Art v Ilirski Bistrici, ki nam je zatrdila, da bodo v bodoče vse potrebne obrazce prodajali tudi v njihovi prodajalni. Upamo, da bodo obljubo držali in se bodo stvari uredile.

A. Penko

IRBIS d.o.o.

Koseze 32c
6250 Ilirska Bistrica
tel: 067/41-082

ŠIROK IZBOR VSEGA ZA ČIŠČENJE IN
DOLG, ČISTILA, LOSILJA, PRAŠNI PRAŠKI,
PAPIRNA KONFEKCIJA, DISAVE
PRIPOMOČKI ZA ČIŠČENJE SREDSTVA ZA
OSEBNO HIGIENO, KOZMETIKA,
NEGOVALNI PRIPOMOČKI TOALETNE
POTRFRSCINE, KOLEČILNA KOZMETIKA
"TELI NATU" **OBISČITE**
PONUDBA: GLORNIŠKI SESALNIK SPEEDY,
VALZER IN POTROŠNI MATERIAL ZA
SESALNIKE: SPEEDY, VALZER, VORWERK
(VREČKE, TRAVEL...)

SPECIALIZIRANO

ŠIROK IZBOR VSEGA
DOLG, ČIŠČENJE
PAPIRNA KONFEKCIJA, DISAVE
PRIPOMOČKI ZA ČIŠČENJE SREDSTVA ZA
OSEBNO HIGIENO, KOZMETIKA,
NEGOVALNI PRIPOMOČKI TOALETNE
POTRFRSCINE, KOLEČILNA KOZMETIKA
"TELI NATU" **OBISČITE**
PONUDBA: GLORNIŠKI SESALNIK SPEEDY,
VALZER IN POTROŠNI MATERIAL ZA
SESALNIKE: SPEEDY, VALZER, VORWERK
(VREČKE, TRAVEL...)

TRGOVINO
DOMEK
(na ulici od Hotela TURIST
proti železniški postaji)
na TOMŠIČEVI 6

URNIK
8 - 12 in 15 - 18
SOBOTA
8 - 12

Tel.: 067/42-215

PROIZVODNJA ČISTIL
TRGOVINA
STORITVE ČIŠČENJA

VSE ZA ČISTEJŠE OKOLJE ...

OTROŠKE ZNAMKE IZ BOSNE

Tudi v Sarajevu vedo za naš filatelistični krožek. Predsednik tamkajšnjega filatelističnega društva g. **Zlatko Bakranin** je našemu krožku poslal za novoletno darilo nekaj znamk, ki jih je pošta BiH posvetila otrokom te mlade in nesrečne države. Znamke so oblikovali kar sami otroci. Za leto 1995 je šestletni **A. Saftić** narisal svoj goreči dom. Naslednje leto je mladi **F. Rapa** narisal znamko s padali, ki otrokom izpod neba nosijo nove domove. Za leto 1997 pa je učenka **Martina Nakto** upodobila klovna, ki naj bi razveselil vse otroke njihove domovine.

Ob izdaji te znamke je bosanski pesnik **Ismet Bekrić**, ki sedaj živi v našem mestu, napisal pesem **DJEČIJE NEBO - OTROŠKO NEBO**. Pesem in njen prevod sta objavljena tudi v časopisu SNEŽNIK.

Presunljiva je tudi znamka, ki jo je narisala učenka **Mirna**. Upodobila je deklico v trenutku, ko je stopila na mino in izgubila nogo. Na znamki je še opozorilo **POZOR MINE**, ki so največja nevarnost prav za otroke.

V Bosni so izdali tudi lepo znamko s sliko **princeze Diane**, ki se je zavzemala za prepoved vseh vrst min.

Gospod **Zlatko** nam je obljubil, da nas bo povezal z eno od sarajevskih šol, s katero si bomo mladi filatelisti izmenjavali poštne znamke Bosne in Hercegovine ter Slovenije.

*Sara Povalec in Elizabeta Benigar
4. b, OŠ Dragotina Ketteja
Ilirska Bistrica*

DJEČIJE NEBO

*Nad nama nebo dječije,
taj topli dlan nad svijetom,
i jutro biva svijetlije,
sa suncem kao sa cvijetom.*

*Ruke, ko ptice, hrle,
ne daju tami prijesto,
dječije ruke grle
svako, i najmanje mjesto.*

*Jer sve je tako važno
pod ovim dječijim nebom,
i dan se rađa snažno,
sa suncem kao sa hljbom.*

Ismet Bekrić

OTROŠKO NEBO

*Nad nami otroško nebo,
ta topli dlan nad svetom,
jutro pa svetlejšo bo
s soncem kot s cvetom.*

*Roke kot ptice hitijo,
da tema ne pride na prestol,
roke otroške objemajo
vse, tudi najmanjši dol.*

*Vse je tako pomembno
pod tem nebom otrok
in jutro se povzdiguje močno
iz sončnih otroških rok.*

Prevedel avtor

SREBRNI JUBILEJ
NUMIZMATIČNEGA DRUŠTVA

Primorsko numizmatično društvo Ilirska Bistrica je v petindvajsetih letih uspešno povezovalo nad petsto zbiralcev starega denarja, drobnih zgodovinskih predmetov in v zadnjih letih tudi številne filateliste s področja občine Ilirska Bistrica, Primorske, Slovenije pa tudi drugih držav. Prav z razširjenosti dejavnosti na filatelijo nadaljuje tradicijo domačega filatelističnega društva, ustanovljenega 1. maja 1950. Društvo je tudi član Filatelistične zveze Slovenije.

25 LET
PRIMORSKO
NUMIZMATIČNO
DRUŠTVO
28. 1. 1998
6251
ILIRSKA BISTRICA

Priložnostni poštni žig, izdan ob 25-letnici Primorskega numizmatičnega društva Ilirska Bistrica avtorja Romea Volka.

Primorsko numizmatično društvo se povezuje s številnimi sorodnimi slovenskimi društvi in strokovnimi ustanovami v Sloveniji in društvu iz Hrvatske, Srbije, Bosne in Hercegovine in Italije. Skrbi za strokovno delo svojega članstva, ki se zbira na rednih srečanjih vsako četrto nedeljo v mesecu v hotelu

Turist v Ilirski Bistrici (doslej je bilo že 488 takšnih srečanj, zadnje je bilo v nedeljo, 25.1.1998), organizira strokovna predavanja vrhunskih slovenskih numizmatikov in filatelistov in je doslej organiziralo nekaj izjemno odmevnih razstav: "Kelti na ozemlju Slovenije" (dr. A. Jeločnik, dr. P. Kos, arh. B. Simčič), "Odličja odpornišk gibanj v 2. svetovni vojni" (Rudi Likar), "Srednjeveške kovnice na Slovenskem" (A. Pogačnik), "Denar na območju Slovenije" (več avtorjev) idr. Društvo skrbi za bogatenje svoje društvene strokovne knjižnice, za društveno zbirko starega denarja in je doslej izdalo 16 števil njegov glasila "Numizmatični list". Društvo je ustanovni član Zveze kulturnih društev v občini Ilirska Bistrica in dejavno sodeluje z domačim Zgodovinskim društvom in Muzejskim študijskim

krožkom v raziskovanju domače preteklosti in zavzemanju za oblikovanje stalne domače krajevne muzejske zbirke. Z informativnimi razstavami osvеща občane in mladino, tudi na vseh OŠ v občini o pomenu numizmatike kot pomožne zgodovinske vede in pomembnega kulturnega gibanja. Društveni pokrovitelj je Banka Koper.

Društvo skrbi za strokovno izpopolnjevanje članov filatelistov, raziskovanje poštne preteklosti na področju občine in posveča veliko skrb filatelističnemu podmladku v okviru Filatelističnega krožka na OŠ "Dragotina Ketteja" v Il. Bistrici in drugod. V sodelovanju s Pošto Slovenije PE Koper in številnimi društvi in organizacijami v občini je društvo pripravilo nad 40 priložnostnih poštних žigov avtorjev **Eda Selesa**, **Romea Volka**, **Ivana Razboška**, **Milojke Primc** in **Leona Belušiča**. Z njimi so pošte na območju občine obeležile mnoge pomembne krajevne dogodke oz. njihove obletnice. Ob tem so bile izdane številne poštne edicije, dotiski, ovitki prvega dne in maksimum karte. Nekatero je Pošta Slovenije tudi uvrstila med uradne izdaje.

Likovno rešitev za tokratni PPŽ je oblikoval **Romeo Volk** s predstavitvijo srebrnega kovanca, denariusu z likom rimskega cesarja in vojskovodje **Marka Avrelija** (2. stol.) po izboru **Franca Poklarja**, ki ga je v zakladni najdbi leta 1884 našel domačin, pomemben ljubiteljski arheolog **Josip Potepan**, na važni antični lokaciji na Dolnjem Zemonu in potrjuje poltisočletno prisotnost rimskega gospostva v naših krajih. Izdan bo tudi dotisk poštne dopisnice istega oblikovalca.

Vojko Čeligoj

PO UGODNIH CENAH DOBAVIMO IN MONTIRAMO KVALITETNA ALUMINIJASTA IN PLASTIČNA:

- OKNA IN VRATA PO NAROČILU
- BALKONSKA VRATA
- VHODNA VRATA
- PANORAMSKE STENE
- POLKNA
- ROLETE

v barvi po želji kupca.

PROMONT
DOBAVA IN MONTAŽA KOVINSKIH, PLASTIČNIH
IN DRUGIH STAVBNIH KONSTRUKCIJ
Pangos Stanislav s.p.
Gubčeva 20B, 6250 Ilirska Bistrica, Tel.: 067/42-366

Dodatno nudimo okna polkrožna, okrogla, trapezna, trikotna oblike... zamenjavo starih oken z novimi.

KULTURNIŠKI MENU

Kulturni utrip, ki je v bistrski dolini bolj ali manj močan, se vsako leto prične z mesecem kulture. Poleg požrtvovalnosti kulturnih delavcev, ljubiteljev ter ostalih je v veliki meri pogojen z vladarjem sveta - denarjem. Tega pa na Bistrskem kronično primanjkuje. V takšni situaciji je potemtakem seveda težko pričakovati, da bodo vsi zadovoljni in vse želje uslišane.

Glede vsebine letošnjega meseca kulture, ki še vedno ni do kraja znana (čakajo še na potrditve umetnikov in časovno usklajevanje s posameznimi prireditvami), lahko rečemo, da je še dovolj pestra in zanimiva za kulturniške apetite publike. Vsekakor pa bi bil lahko začetek kulturniškega dogajanja na Bistrskem, ki mu zveneče pravimo 'mesec kulture', z večjimi finančnimi sredstvi (občinskimi, pokroviteljskimi ipd.) še bolj zveneč kot sicer.

Začelo se je v nedeljo, 18. januarja, na Premu, rojstnem kraju pesnika Dragotina Ketteja, in sicer na predvečer njegovega rojstnega dneva. Letošnje srečanje Kettejevih častilcev je potekalo na malo drugačen način kot prejšnja leta. Zveza kulturnih društev, ki je bila organizator, je srečanje razdelila na dva dela.

Ob 16. uri je bila prireditev v Kettejevi spominski sobi - na njej so nastopili učenci OŠ Dragotina Ketteja Ilirska Bistrica in OŠ Pregarje, literarna delavnica begunskega centra Trnovo, pesnik in prevajalec **Ismet Bekrić**, moški pevski zbor Dragotina Ketteja in prvič letos literati iz Novega mesta. Program je povezovala **Darinka Žbogar**.

Drugi del prireditve, kulturni večer, se je v dvorani premskega gradu pričel uro kasneje in kot veleva tradicija, ga je otvoril moški pevski zbor Dragotina Ketteja pod vodstvom **Eugena Princiča**. Poleg njega so nastopili še **Nina** in **Romeo Volk**, mladi glasbeniki s Prema **Matjaž Perenič** (trobenta), **Valentina Strle** (flavta) in **Urška Perenič** (klavir), lutkovna skupina **KD 'Lipa'** iz Pivke po vodstvom profesorice **Irene Margon**, **Jože Stegu**, **Frane Dolgan** in **Franč Gombač**, ki je program tudi povezoval.

In kako se je, oziroma se bo nadaljevalo?

V nedeljo, 25. januarja, so člani Primorskega numizmatičnega društva na

SPET
ODLIČNO V
MKNŽ-JU

Tudi MKNŽ-ju je pretekli mesec spet uspelo organizirati kar nekaj dobrih koncertov. Na vrsto so prišli prav vsi ljubitelji glasbe, saj nas je že 20.12.1997 obiskala zagrebška skupina **Hladno pivo**, ki je klub napolnila do zadnjega kotečka, žal pa je zaradi majhnega prostora kar velika množica glasboželjnih mladcov in mladenk ostala brez karte. 27.12.1997 je sledila **Ska party**, na kateri so se lahko ljubitelji ska-ja kar pošteno naplesali, 3.1.1998 pa je že sledil **Anti - nazi festival**, kjer so nastopile kar tri skupine, in sicer **Headache** iz Anglije, **Unutrašnji bunt** iz Srbije in pa **Radikalna promjena** iz Zagreba. Za ljubitelje metala pa je MKNŽ organiziral **heavy metal party**, študentski žur pa je organiziral Klub študentov Ilirska Bistrica. Na koncu so nas razveselili **Odvisani** iz Prekmurja, s predskupinama **Beach Wooley Antarctica** iz Ajdovšine ter **Hobson's choice** iz Solkana.

Sledi:

- 30. 1. 98. SCUFFY-DOGS (Ajd / NG) in ANTI-ODPAD (Pula)
- 31. 1. 98. VEER FILMSKE GLASBE in LEA PEARCING (Deborah second hand shop)
- 6. 2. 98. MONEY DRUG in FILTH OFF MANKIND (Poljska)
- 13. 2. 98. DIRTYS (Amerika) in DICKY B. HARDY (SLO).

Monika Urh

svojem že 488. sestanku obeležili 25. letnico delovanja. Jubilej so obeležili z izdajo priložnostnega žiga avtorja **Romea Volka**.

Na dan izida časopisa 'Snežnik', 30. januarja, bo v hotelu Turist v Ilirski Bistrici predstavitev knjige **Veliki italijansko slovenski slovar** avtorja **Sergeja Šlenca**. Knjiga je konec preteklega leta izšla pri ljubljanski založbi DZS. (Avtorja in knjigo smo v časopisu predstavili 15. januarja v prvi letošnji številki.)

Zadnji januarski dan (31.1.) pa bodo abonenti gledališko-glasbenega abonmaja v Trstu lahko uživali ob predstavi **Slovenskega stalnega gledališča Trst**. Naslov predstave je 'Večerja bedakov' avtorja **Francisa Vebra** in v režiji **Vladimirja Jurca**.

Slovenski kulturni praznik bomo na Bistrskem obeležili s proslavo in kulturnim programom v nedeljo, 8. februarja, ob 18. uri. Kraj dogajanja bo dvorana **Doma na Vidmu**.

Učenci glasbene šole Ilirska Bistrica bodo v ponedeljek, 9. februarja, ob 18. uri v dvorani glasbene šole pripravili že tradicionalni večer slovenskih avtorjev. Glede na njihovo pridnost in zagnanost pri delu se nam obeta zanimiv program.

Prva polovica meseca februarja se bo kar se kulture tiče, zaključila v petek, 13. februarja, z otvoritvijo razstave modelov starih vozov avtorja **Janka Samse iz Košane**. Modeli vozov bodo stali na ogled v razstavnem prostoru **Doma na Vidmu**.

Bogato pustno izročilo naših krajev, starodavne pustne šege in navade bodo letošnji zaščitni znak prireditve s kratkim a zgovornim imenom PUST 98.

Mogoče vam še ni zbledel spomin na PUST 97, ki ga je lani uspešno organizirala ilrskobistrska Zveza kulturnih društev. Tudi letošnja prireditev, ki jo organizira Turistično društvo Ilirska Bistrica, bo etnološko obarvana z značilnimi pustnimi liki, ki jih je v tem delu Slovenije precej skoromati, vrbiške in vrbovske šeme (šjme) itd., ter starodavnimi pustnimi šegami in kolednicami, ki jih bodo predstavile posamezne skupine iz naše občine z gosti. Vsekakor pa si Turistično društvo oziroma njegov upravni odbor, ki se je 22. januarja zbral na razširjeni seji, prizadeva, da bi bila prireditev kvalitetno izpeljana in čimbolj pestra, da bi privabila veliko ljudi od vsepovsod in da bi postala tradicionalna. Še več. **Romeo Volk**, raziskovalec in poznavalec etnoloških značilnosti naših krajev, je celo podal vizijo bodočega pustovanja v Bistrici, ki bi lahko vsebovalo bogato izročilo pustnih mask zahodne Slovenije.

PUST 98 - prireditev, ki se bo odvijala pod streho meseca kulture, z mimohodom in predstavitvijo značilnih domačih pustnih likov in gostujočih pustnih skupin, bomo v Ilirski Bistrici lahko spremljali v nedeljo, 22. februarja, popoldne.

V drugi polovici februarja in začetku marca pa lahko pričakujemo 10. samostojno jubilejno razstavo **Srečka Srebota**, koncert treh pevskih zborov v Knežaku (pevski zbor 'Tabor Kalc 1869 Knežak', mešani pevski zbor Slavina in pevška skupina 'Flora' iz Begunj pri Cerknici), koncert pihalnih orkestrrov oziroma skupin ter za zaključek 8. marca koncert ansambla **Illyricus**.

Zveza kulturnih društev Ilirska Bistrica in Kino na Vidmu bosta za kulturnike 28. februarja ob 20.30 organizirala ogled filma norveške črne komedije 'Odpadna pošta'. Pred tem bo za kulturnike organizirano skromno družabno srečanje.

Kulturni menu prihodnjih dni je sestavljen, čeprav vse priloge in prikuhe še niso znane. Postrezite si z njega kar največji meri, postrajte vse do zadnje drobničnice in použijte vse kulturniške kapljice. Le tako boste lahko pohvalili organizatorje in sodelujoče umetnike avtorje ter društva. Vse drugo lahko še počaka!

Ksenija Montani

Snežnik

Naslov uredništva:
Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica,
tel. 067/81-297, fax. 067/41-124

Ustanovitelj: Borislav Zejnullović

Izdajatelj: "GA Commerce", Bazoviška 40

Glavni in odgovorni urednik:
Borislav Zejnullović

Uredniški odbor: Dragica Prosen, dr. Ivica Smajla, Vojko Čeligoj, dr. Maksimilijan Modic, Ivko Spetič (predsednik)

Urednik in novinar: Ksenija Montani
Lektor: Nevenka Ujčić
Tehnični urednik: Raymond Fabijanič

Tisk: "GA commerce" Ilirska Bistrica
Naklada: 1400 izvodov

Po mnenju Ministrstva za kulturo Republike Slovenije št. 415/1433/97 z dne 2. 12. 1997, se časopis SNEŽNIK šteje med proizvode, za katere se na osnovi 13. točke tarife št. 3 Tarife davka od prometa proizvodov in storitev plačuje 5% davek od prometa proizvodov. Prometni davek je vračunan v ceno časopisa.

VALVASORJEV BISTRŠKI BAKROREZ

Znameniti polihistor in geograf baron Janez Vajkard Valvasor (1641 do 1693) je bil predhodnik in znanilec prosvetljenstva na Kranjskem. Od leta 1687 je bil član Royal Society (Kraljevske družbe), ki je povezovala najpomembnejše znanstvenike tistega časa.

Za uresničitev svojih obsežnih knjižnih zamisli in načrtov je potreboval odgovarjajočo prostorno grafično delavnico, dvorano za svojo knjižnico in stanovanjske prostore za številno družino in sodelavce. Zato je kupil grad Bogenšperg južno od Litije. Grafična delavnica je delovala 11 let in v tem času so izšla Valvasorjeva najpomembnejša dela.

Glavni deli iz tega razdobja sta: *Topographia Ducatus Carnioliae Moderna* (Topografija sodobne vojvodine Kranjske) iz leta 1679 in *Die Ehre des Herzogthums Crain*, ki obsega 4 knjige s 3532 stranmi ter 528 ilustracijami. *Slava vojvodine Kranjske* je izšla leta 1689. Knjige so pisane v nemškem in deloma v latinskem jeziku. Nazivi krajev pa so navedeni tudi v slovenščini.

Topografija je album bakrorezov mest, trgov, samostanov in gradov na tedanjem kranjskem ozemlju, ki se je razprostiralo do Trsta. Zajet je tudi del ozemlja Istre, ki je tedaj pripadalo Avstriji. V *Topografiji* se nahaja 319 bakrorezov velikosti 17,5 x 27 cm, ki so oštevilčeni.

Obe navedeni knjižni deli sta doživeli več ponatisov. Zadnji ponatis *Topografije* je izdala založba *Mladinska knjiga* kot faksimilirano delo v Ljubljani leta 1995. Dodan je obširen Valvasorjev življenjepis.

Grad Bogenšperg je danes spremenjen v *Valvasorjev muzej*. V njem se nahaja nekdanja grafična delavnica z opremo in knjižnica ter knjižne zbirke.

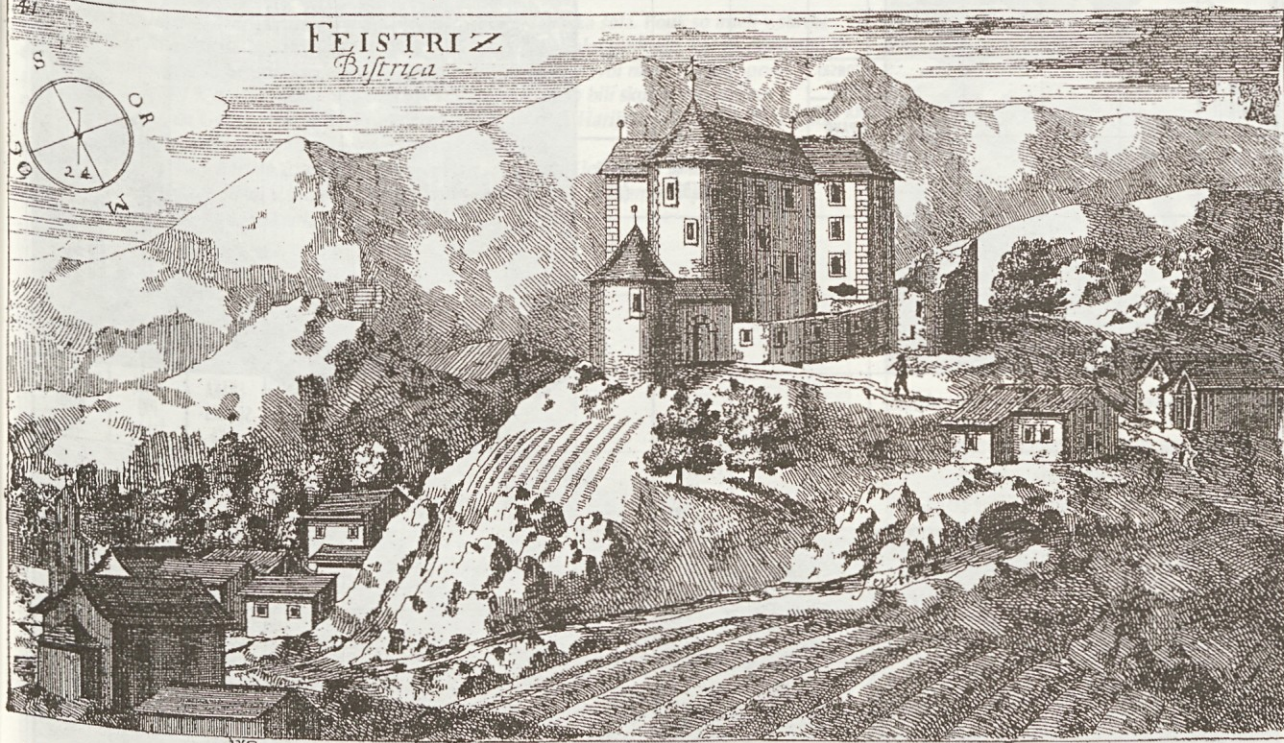
Tukaj je Valvasor zaposloval domače in tuje risarje in bakroreze. Najbolj znana sta bila risar *Andrej Trost* in bakrorezec *Janez Koch*. V veliko pomoč mu je bil hrvaški pesnik in učenjak *Pavel Ritter Vitezović*, ki je bil tudi spreten bakrorezec. Znatno del risb, po katerih so izdelani bakrorezi, je izdelal sam Valvasor, ki je bil izvrsten risar. Na njih najdemo tudi njegov monogram črko W, ki je naslonjena na črko D, kar pomeni: W(eichard) V(alvasor) d(elineavit) - narisal WV.

Polihistor Janez Vajkard Valvasor je leta 1679 prvi narisal in objavil planine Snežnika na dveh bakrorezih: z zahodne strani na bakrorezu gradu Bistrica in z vzhodne strani na bakrorezu gradu Snežnik.

Več kot dve tretjini bakrorezov iz albuma *Topografija* je ponovno objavljenih tudi v "Slavi..." Zaradi drugačnega formata te knjižne izdaje so ti bakrorezi skrajšani z obeh strani za 4 do 5 cm. Številne podrobnosti in zanimivosti so zato odpadle. Tudi sama kompozicija nekaterih slik je porušena.

njem je narisan grad Bistrica, ki so ga pred tem obnovili in razširili njegovi lastniki, knezi *Auerspergi*, imenovani tudi *Turjačani*. Pod Gradino je prikazana kraška jama, iz katere izvira rečica *Bistrica* in njena struga, po kateri je tekla voda v dolino. Na strugi je viden napis *Feistriz*.

Valvasorjev bistrški bakrorez iz leta 1679. Prikazan je del bistrškega naselja, izvir in struga rečice Bistrice, grad Bistrica ter zahodni del snežniškega pogorja.

Ti bakrorezi so najkvalitetnejši. Nekoliko slabši so ostali, ki so podpisani z monogrami drugih risarjev ali ki so brez oznake. Ugotovimo lahko, da je bil Valvasor v grafičnem zavodu organizator, naročnik, plačnik ter predvsem glavni ustvarjalec.

Na listu, ki nosi številko 44, je v *Topografiji* objavljena podoba gradu *Bistrica* z okolico, najstarejša in edinstvena tovrstna slika.

V sredini bakroreza se nahaja strm, kamnit breg, imenovan *Gradina*. Na

Ob rečici je prikazan nekdanji bistrški *Gornji kraj* z osmimi poslopji in majhno cerkvico. V ozadju slike se dvigujejo hribovi ob *Snežniku*.

V zgornjem levem delu podobe se nahaja vetrovnica z označenimi stranmi

neba. V njej puščica kaže smer položaja opazovalca. Vpisana zaporedna številka 44 označuje bakrorez v albumu *Topografija*.

Monogram WD je vrisan v dolnjem delu slike, na levi strani. To torej pomeni, da je avtor risbe, po kateri je narejen bakrorez, sam Valvasor, zato mu daje posebno vrednost. V "Slavi..." navaja tudi podatke o številu mlinških kamnov v mlinih in o številu žag, ki so tedaj obratovala na rečici Bistrici. Iz navedenega lahko sklepamo, da je Valvasor na svojih potovanjih po deželi *Kranjski* obiskal Bistrico enkrat ali

večkrat. Tedaj je zbiral podatke in naredil skico gradu Bistrica z okolico.

Skrajšani bakrorez gradu Bistrica z okolico je objavljen tudi v "Slavi vojvodine Kranjske" v poglavju XI na strani 135.

Obširneje opisani bakrorez iz *Valvasorjeve grafične delavnice* na gradu Bogenšperg predstavlja izreden dosežek v zgodovinskem, kulturnem in umetniškem pogledu, saj je najstarejša tovrstna upodobitev dela starodavne Bistrice in njene okolice.

Dr. Ivan Ogorelec

KINO NA VIDMU do 15.2.1998

DOMOV NA POČITNICE, amer. barv., komedija
Režija: Jodie Foster
Igrajo: Holly Hunter
31.1.98 ob 18. uri, 1.2.98 ob 18. uri

KRVAVA OBZORJA, amer. barv., ZF
Režija: Paul Anderson
Igrajo: Laurence Fishbourne, Sam Neill
30.1.98 ob 20.30, 31.1.98 ob 20.30, 1.2.98 ob 20.30

TITANIC, amer. barv., spektakel
nominiranec za 8 zlatih globusov 98
Režija: James Cameron
Igrajo: Leonardo DiCaprio, Kate Winslet
3.2.98 ob 18. uri, 4.2.98 ob 18. uri

KOLJA, češki. barv., drama
oskar in zlati globus za najboljši tuji film 1997

Režija: Jan Sverak
7.2.98 ob 18. in 20.30

OČKOV DAN, amer. barv., komedija
Režija: Ivan Reitman
Igrajo: Robin Williams, Billy Crystal
7.2.98 ob 20.30, 8.2.98 ob 20.30

MIROVNIK, amer. barv., vojni
Režija: Mimi Leder
Igrajo: George Clooney, Nicole Kidman
13.2.98 ob 20.30, 15.2.98 ob 18. in 20.30

DONNIE BRASCO, amer. barv., triler
Režija: Mike Newell
Igrajo: Johnny Depp, Al Pacino
14.2.98 ob 20.30

PRIDRUŽUJEMO SI PRAVICO DO SPREMEMBE PROGRAMA.

FEBRUAR V KINU

Ni dvoma, letošnje leto bo leto **TITANIKA**, ki je pred kratkim osvojil kar štiri zlate globuse, filmske nagrade, ki dokaj relevantno napovedujejo oskarje. 14. aprila 1912 ob 23.35 je Titanik, največja ladja svojega časa, ki je veljala za nepotopljivo, v severnem Atlantiku trčil ob ledeno goro. Ob 2.20 naslednjega dne je bilo vsega konec. Voda je orjaško ladjo razklala na dvoje in jo potegnila 3700 metrov globoko, kjer so jo našli šele l. 1985. Nesreča, mraz in voda so zahtevali več kot 1500 življenj, 705 preživelih pa je ob zori pobrala ladja *Carpathia* in jih 18. aprila izkrcala v New Yorku. 85 let po brodolomu, ki je zaznamoval naše stoletje, je James Cameron, režiser akcijskih spektaklov, posnel svojo verzijo Titanika in za skoraj 200-minutno ljubezensko zgodbo, preoblečeno v epski film katastrofe, porabil rekordnih 287 milijonov dolarjev. Vsota, s katero si ni težko kupiti mesta v filmski zgodovini.

Nekateri pa si ga še vedno skušajo priboriti na staromodni način - z izvirnimi, domiselnimi zgodbami, kakršno nudi norveški film **ODPADNA POŠTA** (na sporedu v drugi polovici februarja), pripoved o lumpenproletarskem poštnem uslužbencu, malem človeku z velikimi kompleksi, ki nekega dne eksplodira. Odpirati, brati in razmetavati začne tuja pisma ter tako iz tujih zgodb sestavlja svojo. Še več, v tuje zgodbe začne aktivno posegati ter vstopati v stanovanja in celo v življenja njihovih naslovnikov. Da, nov dokaz, da lahko odlične filme najdemo vsepovsod. Recimo na Češkem, od koder prihaja **KOLJA**, duhovit in obenem pronicljiv utrinek iz obdobja, ko je za železno zaveso pradiral podjetniški duh zahodnih demokratiz. Mlada Rusinja se poroči zaradi češkega državljanstva in že naslednji dan švigne čez mejo v Nemčijo, "možu" pa pusti osemletnega sinčka Koljo, ki ne zna niti besedice po češko. Žalostno? Niti ne, saj se v zli usodi skriva začetek čudovitega prijateljstva.

Iz resničnosti je stkan tudi **DONNIE BRASCO**, dramaturško ter po zaslugi Johnnyja Deppa in Ala Pacina tudi igralsko dodelana gangsterska drama, ki kaže lažno privlačnost življenja onkraj zakona in ruši stereotipe o delu policijskih specialcev. Posnet je po avtobiografiji agenta FBI s pravim imenom Joe Pistone, ki je kot Donnie Brasco med letoma 1975 in 1981 iz prve roke zbral dovolj dokazov za 300 aretacij in 100 obsodb pripadnikov newyorškega organiziranega kriminala. Nič čudnega, da je za Pistonejevo glavo - l. 1986 je zapustil FBI in se upokojil - še dandanes razpisana nagrada pol milijona dolarjev.

Teroristov, ki jih boste srečali v **MIROVNIKU**, pa denar ne zanima. Njihov cilj je atentat na palačo OZN. Z jedrskim orožjem, ki ga po New Yorku v nahrbtniku prenaša samomorilski fanatik. In kaj je tu posebnega? Teroristi prihajajo iz naše neposredne bližine - iz srbske Krajine. To je močno odmevalo predvsem v srbskih medijih, češ Hollywood je v igri kavbojev in indijancev "indijance" zamenjal s Srbi in jih stigmatiziral pred celim svetom. Kontraverzen akcijski spektakel, prvi film iz Spielbergovega novoustanovljenega studia Dreamworks, pilotirata George Clooney in Nicole Kidman.

Z običajnimi serijskimi morilci se ukvarja triler **ZBOGOM, DEKLETA** (na sporedu v drugi polovici februarja). V Severni Karolini nekdo ugrablja mlada, talentirana dekleta in nekatere od njih na surov način pobije. Primer raziskuje Morgan Freeman, izvedenec za sodno psihologijo, pomaga pa mu zdravnica - igra jo Ashley Judd, ki ji je uspelo pobegniti iz manjakovih katakomb. Kdo je psihopat, kaj hoče in zakaj to počne? Na odgovore bo treba počakati do konca.

Dosti pred koncem pa boste bruhili v nezadržan smeh, če si boste ogledali **AUSTINA POWERSA** (na sporedu v drugi polovici februarja), vrhunsko parodijo vohunskih filmov z Jamesom Bondom na čelu, ki jo briljantno odigra Mike Myers, zagnani butnglavc iz Wayneovega sveta. Film namreč kar prši od inteligentnega humorja, za katerega je potrebno nekaj žanrskega predznanja. Za humor brez omeznosti pa bosta zadolžena Billy Crystal in Robin Williams, dva od vodilnih ameriških filmskih komikov, ki v **OČKOVEM DNEVU** izvesta za izgubljenega sina. Ta ima, kot kaže, dva očeta: njiju dva, kajpak. Hja, starševstvo je hudičeva naporna reč.

MAX MODIC

NEGA RASTLIN

RASTLINE V NOTRANJIH PROSTORIH

Pri izbiri rastlin za notranje prostore izberimo tiste vrste, ki bodo zadovoljne v izbranem okolju. Vse pa potrebujejo za preživetje svetlobo, toploto, vodo in hrano. Bolezni in škodljivci napadajo mnoge rastline, vendar večina problemov nastane zaradi: preveč ali premalo zalivanja, pomanjkanja vlažnosti, toplotnih sprememb, prevelike ali premajhne svetlobe in napak pri hranjenju.

ZALIVANJE

Potreba po vodi variira pri različnih vrstah rastlin: od kaktusov, ki potrebujejo suho okolje, do močvirnega Acoru-sa in Cyperusa, ki imata rada 'svoje noge v vodi'. Pomemben dejavnik je tudi okolje. V vročem, suhem vremenu ali topli sobi je *evaporacija* (izhlapevanje) iz komposta in listov rastlin večja kot pa v hladnem okolju. Rastline s tankimi in nežnimi listi potrebujejo več vode kot tiste z velikimi in mastnimi. Rastline v velikih ali glinenih posodah pa moramo prav tako pogosteje zalivati kot tiste v malih ali plastičnih posodah. V času aktivne rasti (od spomladi do jeseni) naj bo kompost ves čas vlažen, vendar ne moker. Večina rastlin ne preživi v razmočenem kompostu, saj jim takšen onemogoča dostop zraka do korenin. Višek vode na površini *substrata* takoj izlijemo, tisti v podstavku pa po približno 30 minutah po zalivanju. Preden začnemo zalivati, preverimo, ali je *substrat* (kompost) pod površino dovolj vlažen. Pritisnite prst v kompost in če je dovolj moker, ko ga izvlečete, zalivanje ni potrebno. Rastline, ki ne trpijo vode na svojih listih (ciklame, afriška vijolica), potapljam v vodo ali napolnimo podstavke z vodo.

Običajno je v prostorih malo zračnosti in veliko suhega in toplega zraka, zato je potrebno rastlinam zagotavljati tudi vlago. Najenostavneje to storimo tako, da postavimo

skupino lončnic v posodo ali na pladenj, v katerega vsujemo vsaj 5 cm prod (pri večjih loncih vsaj 15 cm). V posodo nalijemo vodo, pri tem pa pazimo, da nivo vode ne doseže lonca (sicer kompost vpije vodo).

GNOJILA

Rastline potrebujejo gnojenje med obdobjem rasti, medtem ko gnojenje v obdobju mirovanja skorajda ni potrebno. Količina gnojila je odvisna predvsem od svetlobe. Pelargonije na sončnem mestu je dobro gnojiti enkrat tedensko, v senci pa jih gnojimo vsaka dva tedna. Kaktuse, sudulente, bromelije, praproti in nekatere palme je gnojimo manj kot velike rastline. Rastlinam v velikih posodah dajemo več gnojil kot tistim v majhnih. Ne prekoračujmo predpisane količine gnojila; prevelika koncentracija lahko naredi veliko škodo na koreninah. Iz istega vzroka ne gnojimo rastlin vsaj 2 do 3 mesece po presajanju. Prav tako ne smemo gnojil v granulatih (ali v drugi trdi obliki) dajati v suho prst.

Če rastlino pravilno gnojimo, toda le-ta še vedno slabo raste, namakamo posodo od zunaj ali dajemo vodo v podstavek (naslednji dve zalivanji) in je ne gnojimo, dokler se ne pojavijo prvi znaki rasti. Ne gnojimo rastlin, če izgledajo slabo. Raje prej preverimo vlažnost komposta ter ugotovimo, če imajo dovolj svetlobe in toplote.

Dejan Rolih

KAJJE LAHKO NAROBE

SIMPOM	VZROK
Spodnji listi se zvijajo in rumenijo. Cvetje odpada. Razmočena zemlja.	Preveč vode.
Steblo in listi se sušijo. Rjave konice listov. Novi listi se ne razvijajo.	Premalo vode.
Listi so rjavo obrobljeni in odpadajo.	Suh zrak.
Spodnji listi se sušijo, cvetje hitro odpade.	Preveč toplote.
Zdravi listi začnejo rumeneti in odpadati.	Nenadna sprememba okolja.
Dolga tenka stebila se stegujejo proti svetlobi. Novi listi so premajhni. Pisane rastline izgubijo barvo.	Premalo svetlobe.
Listi so umazano rjavi in skodrani.	Premočna svetloba.
Hitra vendar slabo rast, bela usedlina na kompostu.	Preveč gnojila.
Zaostanek v rasti. Slaba barva listov. Novi listi so premajhni.	Premalo gnojila.
Korenine rastejo skozi drenažno luknjo in na vrh komposta. Slaba rast.	Potrebno presajanje.

Še o dveh pomembnih stvarih pri negi rastlin - temperaturi in svetlobi - bomo spregovorili v naslednji številki časopisa *Snežnik*. Berite nas še naprej. Pri negi rastlin vam želimo veliko uspeha!

Nagrajenci iz decembrske številke so:

- nagrado prejme **Nadja Psič**, Podgrad 97, 6244 Podgrad
- nagrado prejme **Anton Iskra**, Zabiče 69, 6250 Ilirska Bistrica
- nagrado prejme **Milojka Valenčič**, Topolc 32/b, 6250 Ilirska Bistrica.

Nagrajencev križanke iz 1. letošnje številke ni.

Nagrajenci bodo nagrade prejeli po pošti. Vsem nagrajencem čestitam!

Izpolnjeno križanko pošljite na naslov:

Uredništvo časopisa SNEŽNIK, KRIŽANKA, Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica.

Med pravnimi rešitvami bomo izžrebali 3 nagrajence, ki bodo prejeli:

- nagrada: **DARILNI BON** papirnice Linea Art v višini 1.500 SIT
- nagrada: **3 mesečna naročnina** na časopis SNEŽNIK
- nagrada: **majica** časopisa SNEŽNIK.

Upoštevali bomo vse pravilne rešitve, ki jih bomo prejeli do ponedeljka, 9. februarja 1998.

Želimo vam veliko uspeha pri reševanju!

Rešitev križanke iz decembrske številke:

VODORAVNO: SK, Ars, Ava, Taksimater, Era, Erkel, Prijatelj, Snežnik, MO, SN, Erak, Amper, Sorodna reč, Prst, Odevi, LR, Sito, Kačoni, Leksikon, NL, SLO, Anja, Ploesti, Orgazem, UH, Taiget, Eva, Topografija, NB, Rti, AA, Itaka, ED, Ikra, Nominacija, Hace, GS, Sadikar

IZBIRA PASME V.

Novoletni prazniki so mimo in upam, da ste jih bralci *Snežnika* kar lepo preživeli. Upam tudi, da je vsakdo upošteval na televiziji objavljena policijska priporočila in ni pretirano uporabljal petard in drugih hrupnih sredstev, še posebno ne v bližini psov. Marsikaterem psu zaradi tega ob praznikih pokvarimo sluh ali povzročimo trajen strah pred pokanjem.

V prejšnji številki sem napisal, da bom predstavil nekaj pasem, ki so že kar dobro priučene življenju v stanovanju.

Chihuahua (čivava) je tipičen predstavnik psov, vzrejen za življenje v stanovanju, za bivanje in dremukanje v človeškem naročju. Menda je najmanjši rodovniški pes na svetu in je zato pri marsikom izredno priljubljen. Predstavnik te pasme boste videli pri Slavčevih iz Ulice 7. maja ali pri Trstenjaku iz Rozmanove ulice, morda pa še kje.

Čivava je prijetna pasja živalca, ki se celo rada uči. Srečanje s tujo osebo, predvsem pa psom običajno pospremi z globokim renčanjem. Le redkokdaj laja, ko pa že, moramo vedeti, da je takrat zelo hudo prestrašena. Tudi ta mali pes ima rad dolge sprehode. Preteče kar velike razdalje, prevoha vse, njegove oči švigajo na vse strani, saj mora imeti svojo okolico ves čas pod budno kontrolo.

Hranjenje in čiščenje psa ni zahtevno, saj ta pasma redko zbolí.

Zelo rad ima otroke in ostale družinske člane, je zvest in inteligenčen ter živahen spremljevalec svojega "vodje krdela".

Verjetno bi bilo res smešno in groteskno videti, če bi imeli takega psa v pesjaku ali na prostiranem vrtu. Priporočam ga vsakomur, ki so mu všeč majhni psi in ki si želijo prijetne pasje družbe v stanovanju.

Maltežan je še eden izmed predstavnikov damskih psov, ki tehta od 3 do 4 kilograme in ravno tako sodi v stanovanje. Prepoznamo ga po zelo dolgi svilenkasti beli dlaki s prečo na hrbtu. Zaradi dlake je potreben

vsakodnevnega česanja. Nikar pa z njim ne sprehajate v dežju ali pa hujšem mrazu.

Predstavnik te pasme boste videli v bifeju Jelka v Šembijah ali pa pri Bradlju v Zarečju. Sicer je zelo živahen kuža, navezan na lastnika, do tujcev pa praviloma zadržan. Zelo poredko zarenči, še manj pa zalaja. Ne potrebuje veliko gibanja in mu je kar dovolj, če se podnevi nekajkrat sprehodi po stanovanju ali po dvorišču.

Nekaj določenih navad mu lahko privzgojimo, vendar ni ravno navdušen nad morebitno vzgojo ali celo šolanjem. Nima prirojenih razvad, ki bi nas motile, zato lahko lastnik in kuža shajata brez posebnega šolanja.

Priporočam ga vsakomur, ki so mu všeč prijazne oči, živahnost in veselje do vsakodnevnega česanja. Ne bo mu žal.

Koder (po domače tudi pudl) je verjetno najbolj razširjena mala pasma psov po svetu. Včasih so dejali, da je to pes mestne gospode. Kodru dlaka ne odpada, pač pa ves čas raste, zato jo je potrebno krajsati. Tako vsi lahko v frizerskih salonihistočasno urejajo frizuro lastnice in njihovi kodri.

Prvotno je koder na lovu prinašal uplenjene pernate živali iz vode. Sedaj pa je koder predvsem družinski pes, ki se odlično počuti tudi v manjšem stanovanju. Rad hodi na sprehode, vendar ravno ne ljubi nalivov in ledenih ali zasneženih tal.

Predstavnik kodrov boste videli pri Kirnovih v Gubčevi ulici.

Rejci so poskrbeli, da lahko izbirate med velikim, srednjim in pritlikavim kodrom. Vso svojo pozornost namenja predvsem lastnikovi družini in se za tujce niti ne zmeni. Zna pokazati svoje veselje, je živahen in prijazen

pa tudi učljiv. Kar precejšnje število kodrov vidimo na tekmah agilnosti in na različnih spretnostnih tekmovanjih. Nepogrešljiv je tudi v cirkuških arenah, kjer s svojimi vragolijami in spretnostmi zabava in navdušuje občinstvo.

Predvsem moramo paziti na čistost njegovih uhljev ter zob, saj se na slednjih kar rad nabira kamen. Sicer pa dosega kar visoko življenjsko dobo in je še v visoki starosti živahen in zdrav pes.

Priporočam ga vsem, ki si želijo prijetnega sostanovalca, čistega in urejenega psa ter zvestega spremljevalca na sprehodih.

Za vse, ki jih zanima šolanje svojega psa po mednarodnih programih (poslušnost, sledenje, obramba in napad), bomo tudi v letu 1998 organizirali 4 - mesečni tečaj šolanja. Lastnik naj ima voljo do šolanja, saj bo ob nasvetih vodje šolanja naučil svojega psa osnovnih vaj poslušnosti. Te so potrebne pravzaprav vsakemu psu, s katerim hodimo med ljudi, na dopust ali na obiske. Kdor ima službeno pasmo, pa se bo lahko ob nasvetu vodje šolanja odločil tudi za učenje sledenja, obrambe in napada.

Tečaj bomo pričeli v marcu. Na enem ali dveh sestankih v februarju vas bomo seznanili s pogoji za vpis, z opremo, potrebno za šolanje, ter vam dali nekaj osnovnih informacij o odnosih človeka in psa.

Tudi starost psa je pomembna pri vpisu v "prvi razred". Star naj bo vsaj 9 mesecev, kar je odvisno od pasme, splošne razvitosti in zrelosti psa.

Informacije dobite v večernih urah na tel. št. 41-310. Prvi sestanek bo 12. februarja ob 18. uri v gostilni Lovce, kjer so nas že nekajkrat prijetno sprejeli. Na prvi sestanku pridite brez psa.

Pasji malošolarji pa se ob nedeljskih dopoldnevih še vedno kar redno sestajamo in uživamo ob delu in igri naših ljubljencev. Vsem skupaj še lep "pasji" pozdrav.

Vojko Štembergar

NAGRADNA KRIŽANKA

SESTAVIL: M. M.	AMERIŠKI TENIŠKI IGRALEČ	LIK IZ NARODNE PESMI	SKANDIN. BOGINJA MORJA	SKANDIN. MOŠKO IME	KOSITER	VRSTA BAMBUSA	ISTJE	HARRY TRUMAN	NAGRADE					
PESNIŠKI OKRAS														
MORALA														
MOŠKO IME					NIKOLA TESLA AKTINIJ				PARADIŽ					
ROD LAYER			REKA V FRANCJI	ANGL. PL. MERA ŽIVLJENSKA TEKOČINA										
IZTIS														
REKA V SIBIRIJI					ESTONSKI SAHIST GORA NAD VIPAVO									
RUSKI PISATELJ						ANGLEŠKA FILMSKA DRUŽBA	EDVARD KOČBEK		GRŠKA ČRKA					
GRŠKA BOGINJA NESREČE						GRŠKI BOG VOJNE KLIC								
SIMON JENKO			OZNAKE LESKOVAC											
KRČMA NA DIV. ZAPADU								ENAKI CRKI	NIZOZEMSKI SLIKAR	AFGAN. POLITIK	G	ENAKA SOGLASNINA	KRAJ PRI ŽALCU	PUŠČAVSKI HUDI DUH
MESTO V RUSIJI								PREBIVALKA MOSTARJA						
									FRANCOSKI GRAFIK SARAJEVO NAGON					
									DALJŠA DOBA POT V SNEGU GRŠKA ČRKA					
									ODMRLI DELI TKIVA					
									IME AMERIŠKEGA JAZZ GLASBENIKA HAMPTONA					

Rešitev križanke iz 1. letošnje številke:

VODORAVNO: Aparatčik, Lambliaza, Ira, Okras, Tara, Eka, Adomo, LI, AAK, PI, Highlander, James Bond, SC, AIK, AEK, Alveola, Ode, RA, Polanski, Januar, Mann, Izmermost, Kid, EL, Rezus, TI, Oli, Rake, EV, Cik, Pek, York, Rajja, Aca, Ska, Orada

STARE SLIKE PRIPOVEDUJEJO

ZGODILO SE JE PRED 100 LETI!

2 Prelistajmo skupaj 56. letnik Bleiweisovih NOVIC za leto 1898 in pogledimo, o čem so tedaj pisale. Še posebej nas seveda zanima, kaj se je dogajalo pri nas na Bistriškem in kaj se je uredniku zdelo pomembno sporočiti bralcem tega uglednega slovenskega tednika. Časopis je izhajal redno vsak petek in že v naslovu preberemo, da so bile: "NOVICE, gospodarske, obrtniške in narodne".

Leto 1898 je bilo leto pomembnih jubilejev, nemške dežele so slavile 50-letnico marčne revolucije in številnih narodnih pobud. V Parizu so slavili stoletnico uvajanja novih mer za dolžino in maso, metra in kilograma. Nove mere so začeli najprej uporabljati v Belgiji in na Nizozemskem. Na Češkem so odmevno slavili 100-letnico rojstva Františka Palackega, pomembnega narodnega politika in zgodovinarja.

Vse avstrijske dežele pa so celo leto namenile proslavljanju 50-letnice vladanja "presvitlega cesarja in kralja Franca Jožefa I." Za zvesto službo je svojim podnikom namenil kar 3 milijone in 40.000 posebej skovanih medalj, za katere je potrošil kar nekaj milijov goldinarjev "iz svoje osebne blagajnice". Kot poročajo Novice, smo se na Slovenskem močno potrudili z organizacijo številnih shodov, zborov in slovesnosti v cesarjevo slavo. Slovesnost pa je zasenčila velika žalost ob tragični novici, da je prve dni septembra 1898 "anarhist laškega rodu Luigi Lucheni" smrtno zabolal cesarico Elizabeto, ko se je brezskrbno sprehajala ob Lamanškem jezeru v Švici, kjer je bila na počitnicah. Vse cesarstvo je žalovalo. Na slovesnostih v cesarjevo čast pa so v njen "blagi spomin prizigali številne sveče".

In pri nas na Bistriškem?

Novice so dokaj skromno poročale o dogajanju pri nas. Očitno ni bilo rednih dopisnikov. Škoda, saj bi lahko zvedeli kaj več o vsem, kar je našim ljudem prineslo leto 1898.

Iz gospodarskih novic je gotovo najpomembnejša odločitev Deželnega zbora za Kranjsko, ki je na predlog poslanca Lenarčiča sprejel odločitev, da se iz deželne blagajne potroši 8000 goldinarjev za preureditev okrajne ceste št. Peter - Trnovo "meji Globovnikom in Knežakom, po novi trasi od hišne številke 109 v Knežaku do parcele 1150 katastrske občine Topolc pod Globovnikom". Domačini vedo, da teče meja med topolško in trnovsko katastrsko občino po potoku Trnovsku, le dobrih sto metrov od znamenitega kamnitega "malega mostiča", ki še sedaj, po 160 letih, služi svojemu namenu. Zgrajen je bil ob rekonstrukciji ceste v letu 1838; danes je mostič proglašen za tehnični spomenik. Dela so stekla in v nekaj letih so bili globovniški klanci premagani.

V statističnem pregledu Slovenskih posojilnic za preteklo leto 1897 sta omenjeni tudi posojilnici v Trnovem in Podgradu (v Istri). Četrto leto delovanja trnovske posojilnice je bilo dokaj uspešno,

Cesarjevemu jubileju v čast je bil sklican v Ljubljani konec julija tudi Prvi splošni zbor slovenskih posojilničarjev. Trnovsko posojilnico je zastopal Ivan Valenčič, podgrajsko pa Anton Štemberger.

Na podobnih slovenskih shodih so se zbirali tudi drugi deželni stanovi, slovenski župani, učitelji idr.

Županstvo v Podgradu je gotovo prizadela odločitev Istrskega deželnega odbora, da županstvo ne sme vlagati občinskega denarja v domačo posojilnico. O vzrokih za takšno prepoved Novice ne pišejo.

Na šolskem področju je bila najbolj vesela novica za vaščane Harij in okolice, da se v njihovi vasi "ustanovi enorazrednica". Učitelj Josip Kostanjevec, znani slovenski pisatelj, je v tem letu zapustil premsko šolo in prevzel službo nadučitelja v Litiji. Na Prem pa je za nadučitelja prišel konec leta iz št. Vida pri Blokah Avgust Korbar. Knežani so izgubili učiteljico Viktorijo Juvančič, ki je bila premeščena v Postojno.

O nezaslišanem "cerkvenem ropu" v trnovski cerkvi poročajo Novice 18. novembra 1898. "V noči med 14. in 15. tega meseca se je zgodil v Trnovem pri Ilirski Bistrici strašni bogoropni zločin. Roparji so vdrli v podstrežje cerkve, prebili strop pri orgljah in se po vrvi spustili v cerkev. Odnegli so ciborij, monštranco, nekaj kelihov in kovinskih oltarnih svečnikov ter nekaj denarja iz nabiralnika pri oltarju Matere Božje. Ljudstvo je ogorčeno. Prepričani pa so, da so storilci tujci, saj se je zločin zgodil pred semanjim dnem, ko pride v kraj dosti tujcev. Podoben rop so v trnovski cerkvi zabeležili tudi pred 26. leti."

Bodi za prijaznejši zaključek še vesela novica, da je v začetku novembra tržaška firma Gorup "potisnila v morje prvi slovenski parobrod, ki so mu dali ime TRIGLAV!" Le kako drugače?

Za bralce Snežnika je Novice izpred sto let prelistal

Vojko Čeligoj

Točno pred sto leti je v Harijah začela delovati enorazredna ljudska šola. Pouk so imeli v stavbi tik graščine, ki so jo kmalu podrli in v letu 1901 postavili novo šolsko poslopje, kot ga poznamo še danes. Osemdeset let so otroci Harij, Tominj, Soz in Zaličev v tej stavbi nabirali svoja prva znanja, vse do leta 1978, ko je šola obiskovalo le še 12 otrok, ki so bili skupaj z zadnjima učiteljicama Dragico Gombač in Anico Primc prešolani v Trnovo. Harijska šola je bila "časovno ukinjena" in je tako verjetno zaključila svoje šolsko poslanstvo. Na sliki šolska stavba v Harijah fotografirana v začetku šestdesetih let. Viden je še prvotni napis: Ljudska šola (ki so ga Italijani v svojem času prekrili s tablo Scuola elementare) pod njim pa "e nova tabla z napisom Osnovna šola. (Foto: Alojz Gombač, Harije)

Trnovo na Notranjskem

Trnovska cerkev na razglednici iz leta 1910, prizorišče "bogoropnega zločina" pred sto leti. Znameniti in značilni zvonik trnovske cerkve, ki tako lepo oblikuje panoramo starega Trnovega, so postavili farani leta 1827. (Iz zbirke avtorja.)

Po vseh slovenskih deželah je stekla velika akcija zbiranja denarja za postavitev spomenika slovenskemu pesniku Francetu Prešernu v Ljubljani. Slovenci so se prav v tem letu spominjali 50-letnice njegove smrti.

saj je imela za 102.235 goldinarjev prometa in dobička 885 gld. V sklade pa so namenili 2.445 gld. Podgrajska hranilnica je v svojem tretjem letu delovanja imela 112.480 gld prometa, 402 gld dobička, za sklade pa je vložila 1.334 gld sredstev.

ASTROLOGIJA

VENERA - LEPOTA

Venera je dragulj neba. S svojim čudovitim sijajem premakne še tako zakrknjenega samca. V hipu ti razburka domišljijo in »pade ti mrak na oči«. S čarobno svetlobo te z lahko odpelje v svet, kjer ti takoj zmanjka tal po nogami. Nehote se predaš občutku omame in vrtnec te posrka v trenutek večnosti. Ko bi torej človek znal živeti iz trenutka v trenutek, bi živel večno...

Venera je naši Zemlji najbližji planet. V lanski pozni jeseni se nam je prikazovala kot Večernica. Bila je naravnost izzivalna. V marcu bo vzhajala pred Soncem in videli jo bomo kot Danico. Venera se okoli Sonca vrti v elegantni krožnici. Rada si izbere razkošno gledališče in v tej predstavi enkratno odpleše dunajski valček. Svojo pozornost vzbuja tudi s tem, da se okoli svoje osi vrti obratno kot ostali planeti v sončnem sistemu. Nihče zagotovo ne ve zakaj. Morda se je to zgodilo v času potopa Atlantide in razstrelive planeta, ki je takrat vladal Devici. Tako je nastal asteroidni pas med Marsom in Jupitrom. To so bili res kruti časi. Ker pa Venera vedno poskuša zasukati dogodke sebi v prid, jo je drugačnost od ostalih naredila še popularnejšo. Usoda je ubogi Devici vzela vladarja, zato je to vlogo prevzel Merkur.

Te nebeske poti so res čudne. Ne razumem vsega, vendar se mi dozdeva, da se bo znašel tudi na nebu tisti, ki se znajde na Zemlji.

Venera je boginja krasote in razkošja. Zlati lasje ji segajo do kolen. Iz njenih mirnih velikih oči pa sijeta ogenj in milost. Arhetipa njenih energij sta lepota in ljubezen. Venerine energije so v človeku zelo opazno prepletene mu dajejo izrazit ton na področju življenja ob trenutku njegovega rojstva.

Ko smo se pogovarjali o Merkurju, smo ugotovili, da je logičen in razmišljujoč, da obvlada sintezo, analizo in organizacijo. Veneri je vse to španska vas. Vidimo, da jo zanimajo druge stvari. Kraljuje v svetu vrednostnih kategorij in harmonije, lepote in ljubezni. Kaže se nam v odnosu do sebe in v odnosu do drugih bitij, v katerih iščemo spontanost, pripadnost in sozvočje, da bi na ta način postali zadovoljni, izpolnjeni, srečni in sestavljeni. V tem iskanju svojega, nas Venera popelje skozi neskončnost svojih tančic od globokih razočaranj do sreče in ekstaze. Položaj in aspekti Veneri v natalnem horoskopu kažejo, kako resnični smo in kako sproščeno vstopamo v te odnose in kakšni občutki se vzbujajo, ko prihajamo v ta stik. Venerina energija se torej zrcali v našem čustvenem odnosu do sebe in sveta. V njeni popolni domeni je tudi magični svet erotike. V tem vseobsegajočem spektru njenega delovanja ima Venera vse vitalne niti v svojih rokah. Zanikati ali upreti se tem energijam je iluzorno početje. Prej ali

slej se posledično pokažejo kot izkrivljena in razdiralna sila, ki uničuječo posega v človeške odnose in v življenje samo. Energije pač ni mogoče izničiti; lahko jo le usmerjamo ali pa transformiramo.

V razvoju človeštva so se procesi in odnosi do teh energij vrednotili zelo različno. Religije so temu vedno dajale pečat. Stvari tudi danes ne stojijo kaj prida bolje. Vrste prepovedi, tabujev in strahu so se kot kolektivna podzavest prenašale iz generacije v generacijo, več ali manj v človeku enostavno so, ne da bi se jih posebej zavedali. Vzgoja in okolje pa marsikomu te vzorce še dodatno okrepita. Preveč je nenapisanih in neizrečenih življenjskih dram, ki nemo ostajajo skrite za zidovi spalnic in tudi svetlišč.

Kakorkoli že, živimo v času, ki obeta osvobajanje vzorcev sramu in obsojanja svojega telesa. Dva tisoč let Rib je mimo in tudi osnovna vzorca krščanskega sveta, kot sta: »Kriv sem in sram me je«, se počasi topita in dajeja prostor občutku svobode, ki prihaja z Vodnarjevo dobo kot nov veter v naše misli in telo. Zato ni slučajno, da nam otroci, ki danes prihajajo na ta svet, tako očitno kažejo ravno to odprtost, spontanost, originalnost in neposrednost. Ne moremo mimo tega svobodnega duha, ki ga izražajo. Za nas starše je to šansa, da se naučimo sprejemati to drugačnost, da otroka sprejmemo kot bitje in kot prijatelja in ne kot našo lastnino. Vse, kar v gnezdu potrebuje, sta varnost in ljubezen. Podpirajmo ga v njegovi nameri in ko bo v svojih krilih začutil veter, mu zaželimo varen let. Njegova lastna odločitev, da poleti v samostojnost, mu da občutek odgovornosti in v tem trenutku dobi vso potrebno energijo. »Ne vprašajte me zakaj«, bi dejal Don Juan, »vem le, da to tako deluje«.

Namenoma sem se dotaknil tega občutljivega področja, kot sta religija in vzgoja, kajti odločujoče vplivamo na človeka, če kakorkoli posegamo v pretok njegovih Venerinih energij.

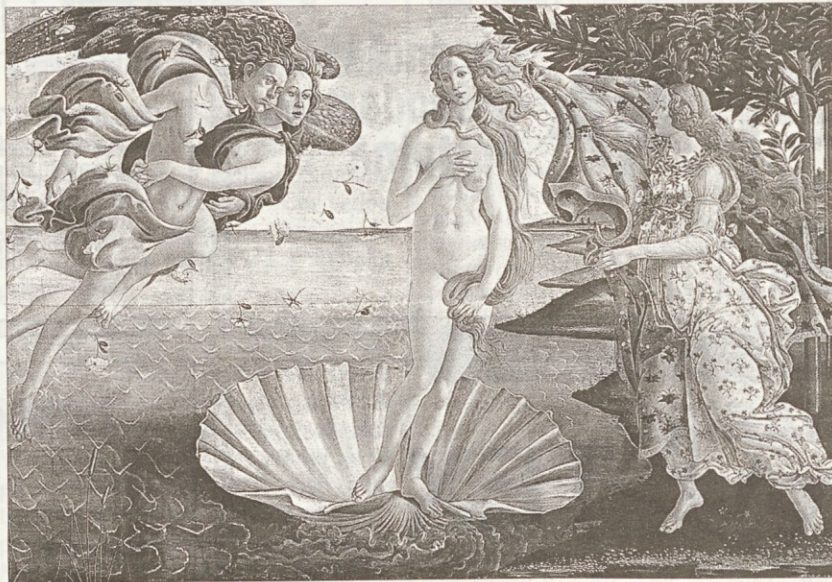
Venera daje tisto individualnost, značilnost in posebnost, po kateri se posameznik razlikuje od ostalih. Pri ugodnih aspektih se Venera na Ascendentu in v Prvi hiši izraža v lepoti telesa in skladnosti, družabnosti in veselju, umetnosti, glasbi, ritmu in tudi v ljubezenskih pustolovščinah, ali v zanemarjenosti, če so aspekti negativni. V Drugi hiši - finančni uspeh in protekcije. V Šesti hiši - poslovni uspehi, zdravje in lepa garderoba; pri neugodnih aspektih tudi venerične bolezni. V Deseti hiši - popularnost in prijateljske zveze ali pa škandali, odvisno od astroloških aspektov. In še kot primer za Dvanajsto hišo - tajne ljubezenske zveze.

Ta prikaz je splošen. Namen je v tem, da dobimo občutek, kako različno se lahko kažejo Venerine energije. Industrijska »mašinerija« mode in kozmetike sta izrazit in večkrat tudi napadalen prikaz, kako globoko te energije sežejo. Danes je recimo zelo malo reklam brez erotičnih namigov, čeprav so ti včasih zelo prefinjeni. Ravno ti neopazni namigi pa delujejo podzavestno in so zato še bolj učinkoviti.

Res je, da je nemogoče dojeti vso obsežnost Veneri. Tudi ni potrebe, da bi si s tem razbijali glavo. Dovolj bo, če bomo do sebe in okolja sproščeni, spontani in resnični - ostalo pride samo.

Prihodnjic se vidimo na Marsu.

Imejte se radi.
Fidele Vergan

Sandro Botticelli, Venerino rojstvo - detajl (okrog 1480-1485).

Spoštovani bralci Snežnika in vsi zaljubljeni v zvezde ste verjetno že opazili, da bo naš astrološki kotichek poslej malce drugačen. Zvezdoljubci bodo vanj pokukali sicer v vsaki številki časopisa, vendar smo ga razdelili na dva dela. V enem delu bomo objavili horoskop enega izmed vas, ki nas tako budno spremljate, v drugem delu pa se boste lahko spoznavali z osnovami astrologije. Torej, v naslednji številki bo naš astrolog razkril horoskop enega izmed vas, v tej številki pa se posladkajte z Venero. Prijetne trenutke ob branju vam želi uredništvo časopisa SNEŽNIK.

KUPON januar 1998/2

Šifra:

Dan rojstva:

Čas rojstva:

Kraj rojstva:

Spol:

Izpolnjen kupon pošljite na naslov:
Uredništvo časopisa SNEŽNIK, ZA HOROSKOP
Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica

**Občina
Ilirska Bistrica**

PAPIRNICA
LineaArt

6250 Il. Bistrica
ROZMANOVA 2, 067/42-077

*eka*ART
grafična dejavnost d.o.o.
Tomšičeva 2, Ilirska Bistrica

TRGOVINA ANA

GREGORČIČEVA 2,
ILIRSKA BISTRICA - DOM NA VIDMU
TEL.: 067/42-239

40%

**POSEZONSKO
ZNIZANJE CEN**

ODPRTO:
9⁰⁰ - 12⁰⁰ in 15⁰⁰ - 19⁰⁰
SOBOTA: 8⁰⁰ - 13⁰⁰

Plama-pur

Suma inženiring d.o.o.
Bazoviška 18, 6250 Ilirska Bistrica
telefon: 067/41-504, telefax: 067/81-042

ProVITA®

Inženiring d.o.o.
6250 Ilirska Bistrica
Vilharjeva 27
tel. 067/41-820

KSP
ILIRSKA BISTRICA
Prešernova 7

TORIS

Vojkov drevored 14, 6250 Ilirska Bistrica
Najem in prodaja prostorov za:
- proizvodnjo
- skladiščenje
- in pisarne

Informacije: tel. 067/81-188

**PETROL
TRANSPORT**

**FIZIOTERAPIJA
IN TRGOVINA**
M&R
Rozmanova ul. 1
6250 Ilirska Bistrica
tel./fax: 067/41-156

- zelena zdravila
- čaji in čajne mešanice
- ortopedski pripomočki
- ortopedski vzglavniki
- medicinska kozmetika
- preventivne in terapevtske kompresijske nogavice
- obvezilni program
- Chicco program za otroke in otroška hrana

Zavarovanim osebam izdajamo tehnične pripomočke na naročilnice (recepte).

**Gozdno
Gospodarstvo
Postojna**

**primorje
ajdovščina**
ENOTA BISTRICA IL. BISTRICA

CENJENIM STRANKAM NUDIMO:
- vse vrste gradbenih storitev, asfaltiranje, montažne hale,
- prodajamo vse vrste betonov, pesek, mivko in vse vrste betonskih izdelkov,
- izposojamo gradbene odre in opažni material.

IRBIS IRBIS d.o.o.
KOSEZE 32C
6250 ILIRSKA BISTRICA
TEL/FAX: +386 (0)67/41-082

... VSE ZA ČISTEJŠE OKOLJE

Poleg proizvodnje čistilnih sredstev in oskrbe z artikli za osebno in splošno higieno nudimo usluge čiščenja vseh vrst talnih oblog

URNIK

VSAK DAN 7-14
PRVA SOBOTA V MESECU 8-12

PUR PLATEX

d.o.o.

Gradišče 51
6243 OBROV

PE PODGRAD
Podgrad 110
6244 PODGRAD
Telefon: 067/85-031, 85-210

CENIK OGLASOV

1. cela stran	28 x 35 cm	90.000 SIT
2. polovica strani	28 x 17 cm	45.000 SIT
3. četrtina strani	14 x 17 cm	22.500 SIT
4. osmina strani	14 x 8,5 cm	11.250 SIT
5. šestnajstina strani	6,5 x 8,5 cm	5.700 SIT

Cena dvobarvnih oglasov na prvi in zadnji strani je višja za 30%. Za večkratno oglaševanje znižamo ceno po dogovoru.

Pokličite: "GA commerce",
Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica,
tel.: 067/81-297, fax: 067/41-124

COMMERCE
GRAFIČNE STORITVE IN TRGOVINA d.o.o.
6250 Ilirska Bistrica

GRAFIČNI ATELJE IN UREDNIŠTVO ČASOPISA SNEŽNIK
Bazoviška 40, tel. 067/81-297, fax. 067/41-124

PAPIRNICA - LINEA ART
Bazoviška 19, tel/fax. 067/42-077

Snežnik

UREDNIŠTVO

6250 Ilirska Bistrica, Bazoviška 40

NAROČILNICA

ime

priimek

se naročam na časopis SNEŽNIK.
Prosim, da mi ga pošiljate na naslov:

V _____, dne _____

podpis: _____

NOGOMET

ALI BODO PONOVRNO SKUPAJ?

Po koncu prvega dela prvenstva 3. SNL - Zahod v sezoni 1997/98 deseto mesto na lestvici ne daje Bistričanom veliko upanja za obstanek v tretji ligi. Poleg težke finančne situacije (še vedno nimajo pokrovitelja) je klub ostal tudi brez uprave, ne pa tudi brez predsednika **Jožeta Ludvika**. Mnogi se sprašujejo, ali bosta **Joško Berginc** in **Bojan Mršnik** ponovno zaigrala v klubskih dresih. To je tudi želja navijačev. *Tekst in slika: Petar Nikolić*

SKUPŠČINA NOGOMETNEGA KLUBA

NK Ilirska Bistrica, ki igra v tretji ligi, preživlja težke čase. Ostal je brez pokroviteljev in donatorjev in s tem brez sredstev za osnovno delo. Nič boljše ni stanje v ekipi, kjer menjava generacij poteka prepočasno, odgovornosti za to pa noče nihče prevzeti. Edina svetla točka je delo z mladimi selekcijami.

Na letošnji skupščini se je proti pričakovanjem organizatorja - izvršnega odbora NK - zbralo 33 članov kluba, med njimi tudi **Mitja Škerlavaj**, predsednik Športne zveze Ilirska Bistrica. Poročilo o delu v preteklem letu je podal predsednik kluba **Jože Ludvik**, ki je na kratko povzel vse tegobe, ki tarejo klub. Poudaril je, da klub poleg pomanjkanja igralcev pesti tudi pomanjkanje finančnih sredstev, saj je dolgoletni pokrovitelj - podjetje Transport - odpovedal pokroviteljstvo, novega pokrovitelja pa niso uspeli dobiti. Sredstva, ki so jih klubu namenili razni donatorji, so bila preskromna in menjava generacije bo trajala dlje, kot so v klubu pričakovali. Vse to je seveda vplivalo na rezultat.

O delu z mladimi selekcijami je spregovoril **Aleš Zidar**: "V nogometni šoli, ki deluje že osem let, se je z junijem preteklega leta začelo delati bolj organizirano, kar je velika zasluga staršev in vseh trenerjev. Starejši dečki so že več let uspešni v MNZ Koper, v pretekli polsezoni so dosegli 4. mesto. Šest dečkov te generacije že nekoliko let nastopa za reprezentanco MNZ Koper in Slovenije. Tudi mlajši dečki, čeprav na 6. mestu, so pokazali določeno kvaliteto, za razliko od kadetov, ki pod imenom sosednje Košane niso upravičili zaupanja v PNL. Mladinci, med katerimi je nekoliko izvrstnih nogometašev, čvrsto držijo drugo mesto na lestvici. Generacija, ki jo vodi **Vojko Kalc**, ne tekmuje. Med njimi je tudi nekaj mlajškov, ki so zelo nadarjeni.

Če vzamemo v obzir, da uspešno delujejo tudi cicibani, lahko rečem, da so mlajše selekcije upravičile zaupanje."

Besedo je povzel tudi **Mitja Škerlavaj**, predsednik Športne zveze, ki je poleg ostalega dejal: "Iz vsega tega je razvidno, da klub nujno potrebuje pomoč. Jaz osebno in tudi Športna zveza bomo skušali klubu nuditi potrebno pomoč, ki jo sedaj krvavo potrebuje. Pohvalno je, da v klubu dobro napreduje delo z mladimi, saj klub brez tega nima perspektive."

Ob tej priložnosti so prisotni potrdili novi statut. Na koncu so še izbrali začasni petčlanski izvršni odbor, ki bo vodil klub v naslednjih šestih mesecih. *P. N.*

210 MINUT ŽENSKEGA NOGOMETA

V športni dvorani OŠ A. Žnideršiča smo lahko prvič v zgodovini bistriškega nogometa spremljali turnir v malem nogometu za ženske v organizaciji **Ključaavničarstvo Frank iz Bitnje**. Tekmovanje se je odvijalo v dveh skupinah s po štirimi ekipami. Skupina A ni bila popolna, ker se tekmovalca nista udeležila dve gostujoči ekipi. Turnir je na presenečenje vseh spremljalo preko 300 gledalcev. Bistričanke, ki so prvič nastopile, so pokazale solidno nogometno znanje. Po tej zimski ligi (tekme so odigrane turnirsko, v vsakem mestu enkrat) ostaja odprto

vprašanje, kdaj bo v Bistrici zaživel ženski nogomet.

V 210 minutah so dekleta pokazala, da znajo igrati nogomet in da znan izrek "Igraš kot baba" v nobenem trenutku ni prišel v poštev. Igralo se je čvrsto in agresivno, zato so bila dekleta nagrajena z aplavzom. Igralke turnirja iz ekip **Ilirije** in **Jarš** so vsekakor izstopale. Od igralk pa moramo omeniti **Violico Madžuk**, ki je v zadnjih minutah igre dokazala, da lahko doseže gol, na katerega je lahko upravičeno ponosna in bi ji ga lahko marsikdo zavidal.

STRELJANJE

USPEŠNO NA DVEH TIRIH

Po svetovnem prvenstvu in aktivnem dvomesečnem odmoru je najboljši strelec na glinaste golobe - TRAP v Sloveniji in Bistričan **Andraž Lipolt** v drugi polovici januarja ponovno začel s pripravami. Prvi uradni trening je opravil v družbi svojih kolegov iz reprezentance na strelišču Črne njive pri Ilirski Bistrici. Na treningu so bili poleg strelcev tudi trener in selektor reprezentance **Niko Mejaš** in **Željko Čurič**, mož, ki skrbi za psihološko stabilnost reprezentantov. Trening je bil uspešen. Po rezultatih, ki so jih dosegli v serijah, so bili več kot dobri.

Lipolt v tem obdobju uspešno "vozi po dveh tirih", saj je poleg streljanja uspešen tudi pri opravljanju izpitov na strojni fakulteti v Ljubljani. Vzoren študent in dober strelec je tokratne priprave začel prej, razlog za to pa je tekmovalje v Egiptu - UAR, ki bo že v sredini meseca marca. *Tekst in slika: Petar Nikolić*

LOKOSTRELSTVO

USPEŠEN ZAČETEK SEZONE

V soboto, 10. januarja 1998, je začela nova lokostrelska sezona. Bistričani smo se udeležili tekme v Ljubljani. LLK je organiziral tekmo za šolsko mladino in tekmo za SLO pokal. Seveda smo se udeležili obeh.

Naši najmlajši nadobudni lokostrelci so seveda tekmovali na tekmi za šolsko mladino in dosegli vzpodbudne rezultate.

Popoldne so na tekmo za SP prišli ostali tekmovalci, ki imajo za seboj kar nekaj tekmovalj. Tudi ti tekmovalci so se dobro odrezali.

Rezultati po kategorijah:

dekljice 1. - 4. razred; goli lok
Tjaša ČEKADA - 5. mesto
Tina VALENCIČ - 7. mesto

dečki 1. - 4. razred; goli lok
Matej KREBELJ - 3. mesto
Matjaž KREBELJ - 10. mesto

dečki 5. - 6. razred; goli lok
Matija VRH - 5. mesto
Martin ČEH - 14. mesto
Jaka MAHNIČ - 16. mesto

dečki 1. - 4. razred; compound
Teo ČEKADA - 4. mesto

Rezultati za SP:

dekljice goli lok (BB)
Sanja ŠTEMBERGAR - 1. mesto
Nina ROLIH - 4. mesto
Sara ŠUŠTAR - 5. mesto

dečki BB
Jan ŠUŠTAR - 3. mesto
Luka ROLIH - 6. mesto
Edi HRVATIN - 7. mesto

dekljice OL
Vanja ŠTEMBERGAR - 1. mesto

dečki OL
Tomaž ROJC - 1. mesto
Josip MALJEVAČ - 3. mesto
Robert JAKSETIČ - 4. mesto
Alen BAROVIČ - 5. mesto
Tadej ROSA - 9. mesto

dekljice CU
Sara VALENCIČ - 2. mesto

dečki CU
Luka VALENCIČ - 6. mesto

kadetinje BB
Urška HRVATIN - 3. mesto

mladinke OL
Dunja ŠTEMBERGAR - 1. mesto

kadeti OL
Boštjan KALUŽA - 5. mesto

kadeti CU
Aljaž SIMONIČ - 3. mesto

članice BB
Dorjana ŠUŠTAR - 3. mesto
Nada ROLIH - 4. mesto
Mojca VALENCIČ - 6. mesto

veterani CU
Vojko ŠTEMBERGAR - 5. mesto

Naslednjo nedeljo smo se v Novi Gorici udeležili izbirnega turnirja za evropsko prvenstvo v Nemčiji. Med reprezentanti smo dosegli dobre rezultate, saj je naših osem tekmovalcev odneslo kar pet medalj (Urška HRVATIN, Dunja ŠTEMBERGAR, Maja ŠTEFANČIČ, Dorjana ŠUŠTAR in Boštjan KALUŽA), kar kaže na odlično pripravljenost pred državnim prvenstvom.

Ob tej priliki se opravičujemo našima dvojčicama Vanji in Sanji za neljubo pomoto. Pri razvrstitvi za slovenski pokal v članku prejšnje številke časopisa Snežnik, smo namreč zamenjali njuni imeni.

ROKOMET

Z NOVIMI MOČMI V NOVI SEZONI

Ekipa ženskega rokometnega kluba Ilirska Bistrica tudi po končani sezoni ni prenehala z delom. V dvorani OŠ Antona Žnideršiča so dekleta, čeprav ne vedno v polni sestavi, nadaljevala s treningi, da bi novo sezono pričakala kar najbolje pripravljena.

Uprava kluba je na izredni seji izbrala za novega predsednika **Darka Štembergerja**, ki ni stal križem rok. V klub je kot trenerja vključil svojega soigralca **Vladimirja Dimnika**, kateremu se je pridružil tudi **Zoran Božič**. Slednji bo treniral mlajše selekcije. V ekipi so ponovno zaigrale **Petra Dimnik**, **Andreja Martinčič** in **Klara Tomažič**, rokometnišice, od katerih se zelo veliko pričakuje. Kako so naša dekleta pripravljena, bomo videli že v soboto, 31. januarja, ko se bodo v Kranju pomerila na prvi prvenstveni tekmi s tamkajšnjo ekipo Sava. *P. N.*

META FRANK V REPREZENTANCI

Ženski rokometni klub Ilirska Bistrica je veliko dosegel v svojem dveletnem delovanju. Igra, ki jo negujejo mlade Bistričanke, ni ostala neopazna. Pozornost pa so zbudile tudi kvalitetne posameznice, članice tega mladega kluba, ki tekmuje v II. SRL - zahod.

Med njimi je tudi petnajstletna **Meta Frank**, ki je na presenečenje vseh, tudi uprave kluba, bila predlagana v širši izbor za mladinsko reprezentanco Slovenije. Nedavno je uspešno opravila prvi test (psiho-fizične pripravljenosti), sedaj mora svoje znanje potrditi tudi na parketu. O Meti Frank je trener

Stipe Grubič dejal: "Od vsega začetka sem v njej videl velik talent. Povabilo v reprezentanco je za vse nas ugodno presenečenje in hkrati tudi priznanje vsem, ki se ukvarjamo s športom. Mislim, da ji bo uvrstitev v reprezentanco uspela, čeprav igra v majhnem klubu. Upam, da ne bo edina, ki bo nekega dne oblekla dres slovenske reprezentance!"

Njene kolegice iz kluba želijo bodoči reprezentantki vse najboljše, rekoč: "Njen uspeh je hkrati tudi uspeh ženskega rokometna v Bistrici." *P. N.*

KOŠARKA

CICIBANI PRVIČ

Košarkarski klub Plama-pur poleg uspešnega nastopa v 3. SKL - zahod 1 uspešno skrbi tudi za svoj podmladek. Na začetku šolskega leta so formirali najmlajšo selekcijo cicibanov, ki se pod vodstvom **Leopolda Faturja** učijo abecede košarke.

Za cicibane OŠ Antona Žnideršiča in OŠ Dragotina Ketteja je bila prvič organizirana tudi tekma. Rezultat ni bil pomemben. Pomembno je, da 50 mlajškov dobilo priložnost za igranje na svoji prvi tekmi. Po končanih tekmah so bili zadovoljni vsi, še posebej starši, ki so s svojo prisotnostjo povečali veliki dogodek svojih sinov. *P. N.*

Ekipa OŠ A. Žnideršiča in OŠ D. Ketteja. Slika: P. Nikolić

Rezultati turnirja:

B SKUPINA
Škala : Pande 4 : 3 (2 : 1)
Kungota : Ključ. Frank 10 : 1 (6 : 0)
Škale : Kungota 2 : 1 (1 : 0)
Pande : Ključ. Frank 5 : 0 (2 : 0)
Ključ. Frank : Škala 1 : 5 (1 : 3)
Kungota : Pande 5 : 0 (3 : 0)

A SKUPINA

Biše Jelen Jarše : Bul Ilirija 1 : 3 (0 : 1)
Po turnirju v Bistrici bodo organizirali še en turnir, kjer se bodo v boju za prvo mesto srečale ekipe Pande, Kungote, Ilirije in Jarš. *P. Nikolić*

ROMINA DOVGAN - MARATON V NOGAH

Malokdo je v Ilirski Bistrici slišal, da je maraton na kratke proge popularen šport med mladimi, še manj pa je tistih, ki vedo, da je med mladimi njihova sedemnajstletna maratonka Romina Dovgan iz Ilirske Bistrice. V ta šport je prišla čisto po naključju. Obiskali smo jo pri njeni stari mami v Rozmanovi ulici.

Kot trinajstletna deklica sem tekla na raznih šolskih in medšolskih tekmovanjih. Moja disciplina so bile kratke proge na 60 in 100 m. Tu sem dosegala lepe rezultate, nato pa so prihajale tudi prve diplome in medalje.

Kako si začela z maratonom?

V drugem letniku srednje šole sem večkrat opazovala svojega prijatelja, ki je z lahkoto pretekel kar nekaj kilometrov. Nagovoril me je, naj se mu pridružim in poskusim. Takoj sem začutila, da je to šport zame in začela sem z aktivnim treningom.

A se je prvi sen uresničil?

Seveda. Prejšnje leto sem se prijavila na 13. Petelinjski tek. Tekla sem na 10,5 km. To je bil moj prvi tek, zato nisem dosegla vidnih rezultatov. Srečna pa sem bila, ker sem prišla na cilj in še zadnja nisem bila. Ta tek mi je dal še več poleta. Po Petelinjah sem se za Maraton državnosti v Celju namesto teka odločila za hojo malega maratona v dolžini 21 km. Tu sem dosegla nekaj več. V močni konkurenci (kadetinj do 20 let) mi je uspelo progo obvladati v 3.30 h. To pa je bilo dovolj za drugo mesto in medaljo.

Tvoj hiter vzpon in rezultati so ti omogočili povabilo na 13. maratonski pohod Celje-Logarska dolina. Kako je bilo tam?

Tako je. Volja do dela, uspehi in predvsem naporni treningi so mi omogočili

ta veliki maraton. V meni se je pojavila neka čudna sila, volja, da še enkrat pokažem, koliko zmorem. Hoja je bila naporna. Tisti, ki niso zdržali, so se med potjo ustavili na "postajah". Po 14.30 h sem kljub žuljem in neprespanosti prispela druga na cilj.

Tvoji načrti za naprej?

Predvsem ne smem zanemariti šole. Zimski dnevi so idealni za treninge, zato bom vsak trenutek izkoristila za trening in pripravljena pričakala začetek maratonskih tekov in pohodov. Poleg tega sanjam, da bi si v tem letu izborila povabilo na vsakoletni mednarodni maraton v Bielju v Švici.

Tekst in slika: Petar Nikolič

PO SLEDEH NEKE PESMI

HARIJSKA

Da je pesem v kakršni koli obliki takorekoč sopotnica slehernega izmed nas, je več ali manj znano. Na nekakšen subtilen način izraža naša čustva in razpoloženje ter obeleži čas, v katerem živimo.

Pričujoča pesem je bila v času druge svetovne vojne zelo priljubljena na širšem brkinskem območju. Takoj po koncu vojne so jo zelo radi prepevali mladi harijski fantje, ki so jo imeli na repertoarju skoraj ob vsaki priložnosti. Prav zato se jo je prijel vzdevek "harijska". Zelo pogosto jo je na harmoniko igral in pel **Tone Zalčov**.

ULICE SO TEMNE

Ulice so temne, lučke ni,
le korak se čuje v noči.
O predraga moja zdrami se,
še en poljub mi daj svoj vroči.

Poljubov tvojih ust pozabil nikdar ne bom.
Objema tvojega si še želim.
Za te jaz vse bi dal,
a tak hladna si mi.
Zakaj ne ljubiš me, predraga ti?

Sonce zasijalo bo,
lička bodo zažarela.
Tvoje črne očke gledal bom,
ko pri oknu boš slonela.

Poljubov tvojih ust pozabil nikdar ne bom.
Objema tvojega si še želim.
Za te jaz vse bi dal,
a tak hladna si mi.
Zakaj ne ljubiš me, predraga ti?

Avtor in čas nastanka nista znana. Prirejeno jo lahko v zadnjem času poslušamo v izvedbi ansambla **Bistr.** Kakršnega koli podatka, ki se nanjo nanaša, bomo v uredništvu časopisa SNEŽNIK zelo veseli.

Viljem Grlj

VESELI MUZIKANTI

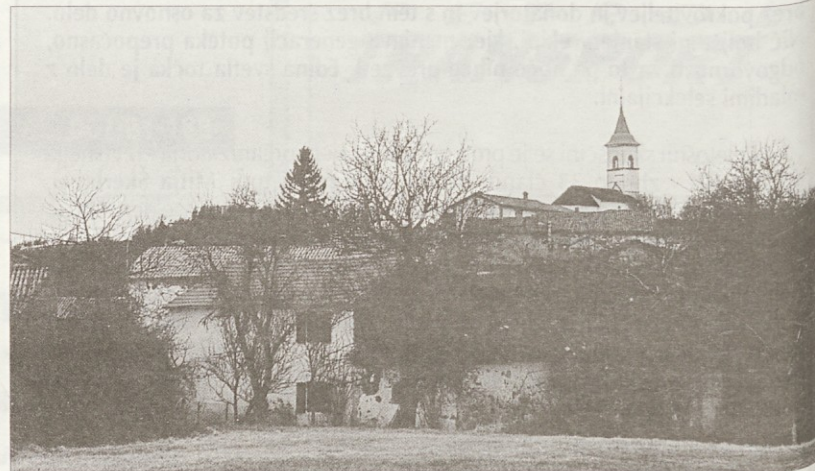
Silvestrovanje s triom "Janeževo Brdo". (Slika nam je za objavo odstopil V. Vinsek.)

Janeževo Brdo je majhna vasica v Brkinih s trinajstimi domačijami in 28 vaščani. Nastala je pred 400 leti, znana je po kmetijstvu, predvsem po sadjarstvu. Svoje ime je dobila po nekem ovčarju Janezu, toda po celi Primorski in Notranjski jo poznajo ljudje, ki so amatersko vezani na narodno glasbo, pravzaprav na igranje harmonike, ki se je prenašalo iz roda v rod. Igrali so nanjo že njihovi dedje, pradedje, danes pa jih uspešno zamenjujejo oče Viljem in sin Stojan Fabjančič ter njun sosed Igor Bobek.

Šesto desetletje v družbi harmonike
Doma Fabjančičevih si ni mogel nihče predstavljati brez glasbe in harmonike. Da se ta tradicija res nadaljuje in da ta veriga ni prekinjena, nam govori najstarejši harmonikar na Janeževem Brdu Viljem Fabjančič, ki je do svoje prve harmonike prišel leta 1941. V tem

in v veseljem poslušal soseda Viljema. Vpije je zvoke sosedove frajtonarice in pred domačimi izrazil željo, da bo tudi on nekega dne postal harmonikar. Do prve prave harmonike bi prišel lahko le, če bi uspešno končal šolo. Pogoj, ki mu ga je postavil oče, je bil izpolnjen in Igor je dobil harmoniko. Oče mu jo je prinesel iz Ljubljane, igrati pa se je učil sam. Čas za vajo je izkoristil takrat ko je peljal krave na pašo. Dve leti in pol se je tudi profesionalno ukvarjal z glasbo. Sedaj tudi on igra le za svoj "gušt", včasih pa tudi na kakšni veselici od Jelšan, Kopra do Ljubljane. Vsi trije harmonikarji pravijo: "Janeževga Brda vidiš cel svet in Janežev Brdo, na katerem bodo ljudje, glasba in harmonika dajali ton življenju na Brkinih."

Tekst-foto: Petar Nikolič

Pogled na vas Janeževo Brdo

času je bil njegov oče vojak v italijanski vojski. Ker je vedel, da je sin navdušen nad glasbo, mu je ob prihodu na dopust prinesel majhno toda glasno dvobasno frajtonarico. V tem času ni bilo glasbenih šol, zato je Viljem po vsakem opravljenem delu vzel v roke mali "meh". Igral je po posluhu. Volja in želja po uspehu pa sta bili tako veliki, da mu je šlo iz dneva v dan boljše. "Moj prvi javni nastop je bil na vaški poroki," pravi sam. "Z mojim igranjem so bili vsi zadovoljni, najbolj pa jaz, saj je bilo igranje pred vaščani Janeževga Brda zame velika čast, očetu pa v ponos. Led je bil prebit, meni pa se je odprl svet glasbe. Z njo se družim že sedemdeset let. Nadaljeval bom, dokler bom lahko držal harmoniko v rokah in dokler bodo lahko prsti pritiskali po že zlizanih tipkah moje dvanajste harmonike." Danes Viljem igra za svojo dušo, za vnuke, vaščane in veliko prijateljev od Jelšan do Ljubljane. O lepih spominih še danes rad pripoveduje mladim.

Za prihodnost in tradicijo igranja harmonike na Janeževem Brdu ga ne skrbi.

Jabolko ne pade daleč od drevesa

Junior Stojan Fabjančič v začetku ni posvečal prav veliko pozornosti glasbi in harmoniki, zato ga tudi oče ni silil k igranju. Pustil je, da je čas naredil svoje. In to se je tudi zgodilo. Pred dopolnjenim dvanajstim letom se je tudi sin prijel harmonike. "Nisem se mogel upreti zvoku harmonike. Vedno sem občudoval in poslušal očeta, ko je začel igrati, kajti on to počne s takšnim užitek, da ga je veselje poslušati. To veselje do glasbe je prenesel tudi name." Včasih sta oče in sin igrala na raznih veseljih, danes pa sta zaradi dela bolj redko skupaj. Ko pa raztegneta svoja "meha", ju je kar veselje poslušati.

Harmonika za uspešno končano šolo
Dvainštiridesletni Igor Bobek je človek iz tria veselih muzikantov. Vedno je pozorno

Veseli muzikant - Viljem Fabjančič

Rentna zavarovanja Zavarovalnice Triglav

Rentno zavarovanje Zavarovalnice Triglav pomeni premišljeno naložbo v bodočo socialno varnost, ki jo načrtujemo glede na pričakovane potrebe in sedanje plačilne zmožnosti; rentno zavarovanje je kapital, vložen v pričakovane varne in bogate prihodnosti. Z njim si lahko zagotovite dodatno rento, ki jo boste prejeli do konca življenja.

V osnovi ločimo dve obliki rentnega zavarovanja: v prvem primeru je premija vplačana v enkratnem znesku, v drugem pa zavarovanec plačuje premijo v rednih mesečnih obrokih, pri čemer je njena višina odvisna od starosti in spola zavarovanca in od dolžine obdobja, v katerem se plačuje premija, to je najmanj 10 let in največ 40 let.

Med plačevanjem mesečne premije je zavarovanec zavarovan za primer smrti. Zavarovalnica izplača dogovorjeno zavarovalno vsoto upravičencu, ki ga je določil zavarovanec.

Po preteku obdobja začnejo pritekati izplačila zavarovalnice - renta, v rednih me-

sečnih obrokih vse do zavarovančeve smrti, vendar v nobenem primeru ne manj kot 10 let. Če je zavarovanec rento prejemal manj kot 10 let, je do nje, po njegovi smrti pa do izteka desetletnega obdobja, upravičena oseba, ki jo je zavarovanec določil v svoji polici.

Renta v zavarovalni dobi in v času plačevanja premij ni

ŽIVLJENJSKI KROG

mrtev kapital, saj je mogoče polico rentnega zavarovanja zastaviti, pod določenimi pogoji pa je to zavarovanje mogoče tudi odkupiti. To pomeni, da zavarovanje predčasno preneha, zavarovalnica pa zavarovancu plača določeno vsoto.

Zavarovalnica s sredstvi, zbranimi na račun rentnih zavarovanj, ustvarja tudi dobiček, ki je bil v zadnjih letih v celoti namenjen zavarovancem. Ta dobiček se pri rentnem zavarovanju lahko izplača na dva načina: naenkrat ob prvi renti ali v obliki povečane mesečne rente.

Posebej pomembno je, da rentno zavarovanje sklenete pri dobri in trdni zavarovalnici. Že sama zakonodaja skrbi za varnost takšnih zavarovanj, saj zavarovalnici nalaga trdno in varno investicijsko politiko, poleg tega pa se vsa sredstva rentnih zavarovanj vodijo na posebnem računu zavarovalnice.

Podrobnejše informacije dobite na območni enoti, v vseh predstavnih Zavarovalnice Triglav in pri vašem zastopniku. Povprašajte nas in prijazno vam bomo pomagali.